

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

17 april 1986

Jaargang 6, nummer 16

Maastricht en Nijmegen krijgen ieder een instituut voor kennistechnologie

"In of bij Maastricht" komt een Research Instituut voor Kennisystemen, kortweg RIKS genoemd, dat zich bezig gaat houden met toepassingsgericht onderzoek op het gebied van de kennistechnologie. Het instituut zal nauw gaan samenwerken met de Rijksuniversiteit Limburg, de Open Universiteit in Heerlen en de Katholieke Universiteit Nijmegen. Bij de aanvang zal het instituut 25 a 30 personeelsleden tellen.

De komst van het RIKS naar Maastricht werd vorig jaar aanbevolen door een ad hoc commissie die op voorstel van de provincie werd ingesteld om te onderzoeken of Limburg als vestigingsplaats in aanmerking kwam. Het kabinet had met de studie ingestemd, nadat minister Deetman de aanvraag voor een studierichting Cognitieve Informatica aan de RL had afgewezen. De toestemming voor het instituut is nu aangekondigd na afloop van het PNL-overleg met de provinciebestuur en het kabinet. Voor de vestigingskosten is een bedrag gereserveerd van 6,9 miljoen gulden, waarin voor 3 miljoen PNL-geld is verwerkt. De exploitatiekosten worden voorlopig geraamd op 6 miljoen gulden per jaar.

Tegelijk met de aankondiging dat Maastricht kan rekenen op de komst van het RIKS, heeft de Katholieke Universiteit Nijmegen toestemming gekregen voor oprichting van het Nijmeegs Instituut voor Cognitie-onderzoek en Informatietechnologie (NCI). Dat instituut gaat zich bewegen op hetzelfde terrein als het RIKS, maar concentreert zich meer op fundamenteel onderzoek. In Nijmegen is veel deskundigheid opgedaan met cognitief onderzoek, onder meer binnen de vestiging van het Max Planck-instituut. Het NCI, dat ongeveer twee keer zo groot wordt als het RIKS, behoort tot de vijf 'centers of excellence' die door Deetman zijn uitverkoren.

In Nijmegen bestaat enige ongerustheid over de toewijzing van het RIKS aan Maastricht, omdat men vreest dat het 'toepassingsgerichte' Maastrichtse instituut interessante opdrachten van het bedrijfsleven wegkaapt voor de neus van het NCI, dat immers meer op fundamenteel onderzoek is gericht. Het bedrijfsleven heeft zijn steun in het verleden al betuigd met de oprichting van het RIKS. Daaronder waren bedrijven als Sperry, dat op voorhand al een 'intelligente' computer geschonken heeft, DSM, Océ, Shell, VNU-Nieuwe Media en Volvo Car.

JH

Tweedehands boeken

Eigenaars vergaan, boeken blijven bestaan, mits goed opgeslagen en verhandeld. Daarvoor zorgen onze vrienden de antiquaren. We hebben er vier opgezocht in Maastricht: Tjerk Bakker in de Boschstraat, Hermione in de Stationsstraat, De Slegte in de Grote Staat en de Tribune in de Kapoenstraat. Een vergelijkend warenonderzoek toont aan dat de grenzen vervagen door de grote hoeveelheid ramsj die de uitgevers op de markt gooien.

Zie pagina 9.

Pakketvergelijking valt ongunstig uit voor overheids personeel

Hoge functionarissen bij de overheid verdienen netto 31,5 % minder dan hun collega's met een vergelijkbare functie in het bedrijfsleven. Ook in lagere functieniveaus wordt bij de overheid minder verdiend, maar de verschillen zijn daar minder groot. Alleen voor de laagste functies geldt bij de overheid gemiddeld een 3,5 % hogere netto-beloning. Dat blijkt uit de woensdag 9 april gepubliceerde pakketvergelijking, die in opdracht van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid is gemaakt door het onderzoeksbureau Bakkenist, Spits en Co. Hoewel het onderwijs in de pakketvergelijking niet expliciet is betrokken zijn de resultaten toch ook van belang voor het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, waar de arbeidsvoorwaarden zo goed als volledig overeenstemmen met die van het rijk. Een onlangs ontstaan verschil is dat instellingen van w.o. bepaalde krachten tijdelijk extra mogen betalen als dat nodig is vanwege de con-

currentie met het bedrijfsleven. Een probleem vormt wel het functieniveau, omdat de functies van hoogleraar en van universitair docent niet als zodanig zijn opgenomen. In de functieverdeling van de pakketvergelijking, waarbinnen zeven functieniveaus naar inhoud en zwaarte worden onderscheiden, worden niveaus, waarvoor een "academisch werk- en denkniveau" is vereist echter voornamelijk in de twee hoogste niveaus aangetroffen. Uit de vergelijking blijkt dat hoe hoger het functieniveau is, hoe groter het verschil in netto-inkomen tussen rijk en bedrijfsleven wordt. De topmensen in het bedrijfsleven vinden jaarlijks bijna 28000 gulden meer in hun loonzakje dan de dienaar van de overheid. Dat is een verschil van 31,5 %. In de lagere niveaus ligt dat verschil op resp. 17%, 16,5%, 12,5%, 3,5 %, -4,5% en -3,5%. De laagste functies worden bij de overheid dus juist iets beter betaald. Het verschil in arbeids-

voorwaarden beperkt zich niet tot de netto-salarissen. Ook met tal van voorzieningen is het bedrijfsleven scheutiger dan het rijk. Met koffie en thee bijvoorbeeld: Het onderzoek gaat er van uit dat gratis verstrekking van deze dranken jaarlijks 225 gulden bespaart. Werknemers in het particuliere bedrijfsleven komen uit op een besparing van 155 gulden en betalen gemiddeld dus maar weinig. De ambtenaar lapt jaarlijks echter 88 gulden bij, waarbij dan nog geen rekening is gehouden met een hoger koffiegebruik of ambtelijke burelen. Een zelfde verschil doet zich voor bij de vergoedingen voor het woon/werkverkeer. Dit kost ambtenaren ieder jaar 636 gulden, terwijl de werknemer gemiddeld maar 12 gulden uit eigen zak betaalt. Een auto van de zaak is in het bedrijfsleven een bekend begrip. Met uitzondering van de twee laagste functiegroepen bespaart dit werknemers in het bedrijfsleven gemiddeld jaarlijks een bedrag variërend van 300 tot ruim

2700 gulden per jaar. Een 'auto van de staat' werd in het onderzoek echter nergens aangetroffen. Ook met tal van andere voorzieningen, zoals de mogelijkheid van goedkope leningen en hypotheek, studiekostenregelingen, declaratie van reizen verblijfskosten, overwerkvergoedingen en gratificaties bij jubilea is 's lands grootste werkgever aanmerkelijk kariger dan in de marktsector gebruikelijk is.

In het onderzoek worden ook de uitkeringen bij ziekte en arbeidsongeschiktheid, bij werkloosheid en de pensioenen vergeleken. De verschillen liggen daarbij niet zo duidelijk als bij de eerder genoemde arbeidsvoorwaarden. Vooral bij langdurige werkloosheid is de particulier werknemer veel slechter af dan de ambtenaar. Ook het netto-pensioen is bij de overheid bijna steeds hoger. Bij langdurige arbeidsongeschiktheid zijn de regelingen voor lagere ambtenaren slechter dan in het bedrijfsleven, maar voor de ho-

gere functies ligt dat weer andersom. Op een pakketvergelijking zoals nu is gereed gekomen is al jarenlang aangedrongen door de politieke partijen in de Tweede Kamer, die vroegen om vergelijkingsmateriaal voor de beloningsverhoudingen bij het rijk, de markt, de lagere overheden en de trendvolgers in de volksgezondheid en het maatschappelijk werk. Nadat over de opzet van de vergelijking geen overeenstemming werd bereikt met werkgevers en werknemers in de verschillende sectoren werd begin 1985 besloten het onderzoek te laten uitvoeren onder verantwoordelijkheid van Binnenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De resultaten zullen binnenkort in de ministerraad worden besproken en een rol spelen bij de besprekingen met de betrokken ambtenarenbonden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de komende jaren.

Bert Bakker/UP

Verkiezingen 1986

1. Kandidaatstelling

Met het vaststellen van de kiezersregisters is de eerste periode in de verkiezingsprocedure verstreken. Nu volgt de tweede periode in deze procedure, nl. de kandidaatstelling. De kandidaatstelling vindt plaats op 21, 22 en 23 april 1986. Op deze dagen kunnen de kandidatenlijsten van 09.00 uur tot 12.00 uur en van 13.00 uur tot 17.00 uur bij het secretariaat van het Centraal Stembureau worden ingeleverd. (kamer 324, derde verdieping hoofdgebouw, tst. 692).

De kandidatenlijsten zijn op de volgende plaatsen verkrijgbaar:

- hoofdgebouw: receptie en secretariaat stembureau;
- Annadal/BMC: kamer A.D. Muller (B.M.C.);
- Nieuwenhof: receptie;
- Randwijck: receptie.

De kandidatenlijst bestaat uit één kandidaatstellingsformulier, een aantal bewilligingsverklaringen en een aanwijzing voor het invullen van de kandidatenlijst.

Voor het indienen van de kandidatenlijst gelden de volgende regels:

- de kandidatenlijst moet worden ondertekend door vijf kiezers. Voor de geleidingen wetenschappelijk personeel en niet-wetenschappelijk personeel van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid behoeft de kandidatenlijst, i.v.m. het geringe aantal kiesgerechtigden, slechts te worden ondertekend door één kiezer;
- kandidaten en ondertekenaars dienen te behoren tot dezelfde geleiding waarvoor de kandidatenlijst wordt ingeleverd;
- een kandidaat kan zich voor dezelfde geleiding slechts éénmaal kandidaat stellen;
- een kiezer mag voor dezelfde geleiding slechts éénmaal een kandidatenlijst ondersteunen;
- een kandidatenlijst mag niet worden ondertekend door op die lijst voorkomende kandidaten;
- iedere kandidaat dient een verklaring te ondertekenen (de zgn. bewilligingsverklaring) waarin hij te kennen geeft akkoord te gaan met zijn kandidatuur. Deze verklaringen dienen tezamen met de kandidatenlijst te worden ingeleverd;
- de kandidatenlijst dient persoonlijk door een kiezer te worden ingeleverd. (N.B. Aangeraden wordt de bij de kandidatenlijst gevoegde aanwijzingen zorgvuldig te lezen!).

2. Kiesstelsels

Bij de verkiezing van de verschillende raden wordt gebruik gemaakt van de volgende kiesstelsels:

- lijstenstelsel;
- studenten Universiteitsraad;
- wetenschappelijk personeel, niet-wetenschappelijk personeel en studenten Faculteit der Geneeskunde;
- studenten Algemene Faculteit;
- studenten Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- stelsel van de enkele overdraagbare stem;
- wetenschappelijk personeel en niet-wetenschappelijk personeel Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- studenten Faculteit der Economische Wetenschappen.

3. Vragen?

Heeft U over e.e.a. nog vragen, dan kunt U van maandag t/m donderdag van 16.00 uur tot 17.00 uur contact opnemen met de secretaris van het Centraal Stembureau, kamer 324, derde verdieping hoofdgebouw, tst. 692 (b.g.g. tst. 304).

Paarltsjes

Te huur vanaf 1 mei: voor kortere of langere termijn onze vakantiebungalow, geheel vrij gelegen in heuvelachtige streek in Zuid-Limburg voorzien van aale comfort voor 4 personen. Inl. 01711-11577.

Gezocht een medisch student(e). Tel. 015-126925

Welke student(e) is afwezig tussen 1 mei en 1 september en wil zijn/haar kamer ter beschikking stellen aan oefentherapeute Cesar die in deze periode vervangt in een praktijk in Maastricht? Reacties: Ria Crien, tel. 043-210496.

Aankomend studente gezondheidswetenschappen zoekt kamer. Uiterlijk per 1 augustus. Marja Pronk, Dominee Jansenstraat 5, Benthuizen. Tel. 079-313786. weken of weekends zeilen ook studiedagen vanuit Harlingen. De Wadden, Postbus 14, 8860 AA Harlingen. Tel. 05178-8222.

Te koop: boerderij-landhuis. Zeer mooi gelegen in het Belgisch Landschap (Montzen). De boerderij is geheel in oude stijl verbouwd, zeer goed geïsoleerd en als volgt ingedeeld: 2 hallen, woonkamer 60 m² met open vuur, geheel betegeld met vleugeldeuren naar terras.

Grote voorraad en wijnkelder, T.V. kamer, kleinere woonkamer met open haard, grote woon- en eetkeuken met alle comfort.

Achterhuis met toilet Doucheruimte, Hobbyruimte en waskelder. eerste verdieping: 5 slaapkamers, 2 badkamers en

Zonneterras. Kleedkamer en grote zolder. Grote dubbele garage met Paardenstal (4 Boxen) en hooizolder. Eigen groentetuin, Schapenstallen, en grote afsluitbare Parking. Eventuele grond tot 5 ha.

Voor vele doeleinden geschikt. Prijs n.o.t.

Nadere inlichtingen: 04492-1003.

Interne vakature

Gezocht bij de capaciteitsgroep Anatomie/Embryologie:

wetenschappelijk assistent (m/v)

Taak: assistentie bij het onderwijs van de Algemene Faculteit

Vereist: bij de RL afgestudeerd arts (of med.dr.s.) met gebleken belangstelling voor de anatomie.

Arbeidsvoorwaarden: de aanstelling geldt voor een periode van 4 maanden (ook in deeltijd te vervullen).

Salaris max. f 4.182,- bruto per maand.

Inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij prof.dr. J. Drukker tst. 557/558 - BMC.

Schriftelijke sollicitaties onder duidelijke vermelding van het vakaturenummer 045 op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst personeel zaken.

BOEKHANDEL Bergmans

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-210825

De BOEKHANDEL waar je wat aan hebt.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Ton Hameleers
(redactiefgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie

Bart Brouwers
Ton Hameleers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
André Cremer
Lucia Gcurts
Paul Gobée
Judith Habets
Toine Houben
Evelyn de Lecuw,
Jan Mokkenstorm
Redactie-assistent:
Liesbeth van Hoef
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Franco Gori
Tekeningen: John Prop, Raph de Haas, Benoît Hermans
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarltsjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur,
vrijdag de hele dag.
Tarieven op aanvraag
Paarltsjes opgeven bij de redactie.

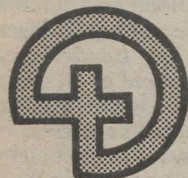
Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Esther Hageman

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043-210349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

ATE-REMSERVICE • ATE-REMSERVICE

HET AUTOBEDRIJF VOOR
DOELGERICHT AUTO-ONDERHOUD

REMSERVICE / AUTOSERVICE
PETER BANCKEN
HEERDERDWARSSRAAT 25, MAASTRICHT TEL. 043-626584

ATE-REMSERVICE • ATE-REMSERVICE

Bewegingswetenschappers in grote onzekerheid

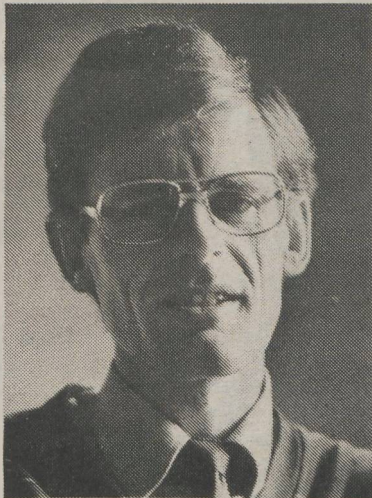
Voor de afstudeerrichting Bewegingswetenschappen is de toekomst vol onzekerheden. Docenten kunnen alleen maar in vage bewoordingen aangeven hoe het studieprogramma verder wordt ingevuld en de studenten maken zich ongerust over hun toekomstperspectief. Van de eerste lichting studenten die in september begon, is een flinke groep teleurgesteld in het programma, dat tot nu toe is voorgeschoteld. Velen van hen hadden niet verwacht dat de nadruk zo sterk zou liggen op revalidatie en preventie. De grieven kwamen onder andere tot uiting tijdens een door de capaciteitsgroep belegde discussieavond eind vorige maand.

Een andere blijk van onvrede is het oprichten van repetitiegroepjes door studenten, die hiermee een deel van de lacunes, die de opleiding vertoont, hopen op te vangen. De pijn zit 'm vooral in het zenuwstelsel: gebleken is, dat op het gebied van de neurowetenschappen het onderwijsprogramma duidelijk tekort schiet. De curriculumcommissie gaven zelf ook toe, dat er op dat terrein te weinig kennis binnen de universiteit aanwezig is. Volgens studenten is er echter meer aan de hand. Ingrid Halewijn is een van de tweedejaars bewegingswetenschappers, die hebben gemerkt, dat er van het eerder opgestelde curriculumprogramma niet veel terecht is gekomen. "Fysiologie en anatomie zijn bijvoorbeeld twee onderdelen, waar nog heel wat aan gedaan moet worden; wij missen gewoon de nodige basiskennis, die onontbeerlijk is voor de rest van de studie." Frans Verstappen, coördinator van de capaciteitsgroep, wijt de onzekerheid voor het merendeel

aan de jonge leeftijd van de opleiding. "Toen vorig jaar de thema's voor het tweede jaar moesten worden opgesteld, hebben we na lange discussies besloten het accent te leggen op revalidatie en preventie. Daar zal na vier jaar studie de specifieke deskundigheid van de studenten Bewegingswetenschappen moeten liggen. Andere zaken, zoals sport en lichamelijke opvoeding, komen ook wel aan de orde, maar niet in de mate als sommige studenten kennelijk verwacht hadden."

Verkeerde verwachting

Ingrid Halewijn geeft toe, dat er veel studenten zijn, die een verkeerde verwachting hadden van de invulling van het tweede jaar. "Een beschrijving van het programma lag voor het begin van het jaar al klaar, maar toch heeft niet iedereen daar in voldoende mate kennis van genomen. Dat kan gekomen zijn door een gebrek aan interesse onder de studenten, maar ook doordat er door de curriculumopstellers te weinig bekendheid aan is gegeven. Ik denk dat beide kanten meespelen." Voor Verstappen en zijn curriculumgroep is het nu zaak zo snel mogelijk iets te gaan veranderen in de situatie. Het ziet er echter niet naar uit, dat de huidige tweedejaars daar nog de vruchten van zullen plukken. Zij zijn op het moment gezamenlijk met andere specialisaties bezig met een algemeen blok 'methoden en technieken' en hebben hierdoor de eerste acht weken nauwelijks contact met de curriculumgroep. "Maar voor de aankomende tweedejaars maken we een nieuwe inventarisatie van de blokboeken", zegt Verstappen, "en daarin zullen bijvoorbeeld de biomechanica en het zenuwstelsel veel meer aandacht krijgen. We streven ernaar de algemene basisbegrippen zoveel

Frans Verstappen

mogelijk in het eerste jaar te behandelen, alle bewegingswetenschappelijke begrippen omtrent de normaal functionerende mens in het tweede jaar en tenslotte in het derde jaar te beginnen met het specifieke werk van preventie en revalidatie. De huidige tweedejaars moeten trouwens nog wel de gelegenheid krijgen hun achterstand in te halen. Dat is echter niet zo eenvoudig, het programma van het derde jaar gaat natuurlijk ook gewoon door." Maastricht is geen uitzondering wat betreft de arbeidsverwachting van de studenten Bewegingswetenschappen. Ingrid Halewijn: "Ook in Amsterdam is er twijfel over het toekomstperspectief, maar in Maastricht kun je er makkelijker over praten. Het hele stelsel met de curriculumgroepen nodigt uit tot discussies, zeker nu de studie nog zo jong is."

Groningen

In Groningen kampte men tot voor kort met een heel ander probleem.

Twee jaar geleden startte daar de 'Vrije Studierichting Bewegingswetenschappen' zonder goedkeuring van het ministerie, maar door het enthousiasme van de studenten en de ijver van de Rijksuniversiteit Groningen heeft deze toch het hoofd boven water kunnen houden. Begin dit jaar werd echter duidelijk dat minister Deetman de illegale opleiding niet langer zou dulden.

Met man en macht is men toen gaan zoeken naar een oplossing voor de dakloze bewegingswetenschappers. Die lijkt nu gevonden te zijn. Vanaf het studiejaar 1986-1987 krijgen de studenten van de Vrije Studierichting een onderkomen op de subfaculteit Pedagogische en Andragogische Wetenschappen. De faculteit der Geneeskunde zal de nieuwe afstudeerrichting, die de naam 'Bewegingsopvoeding en Behandeling' krijgt, financieel steunen. Aan de inhoud van de studie zelf zal, tot genoegen van de studenten, weinig veranderen. Goedkeuring van het ministerie is in deze nieuwe opzet niet meer nodig, zodat alle proble-

men voor de Groningers de wereld uit zijn.

Ook het Maastrichtse College van Bestuur kan weer opgelucht ademen. Men was bang, dat een eventuele opheffing van de Vrije Studierichting in Groningen gevolgen zou hebben voor Maastricht. Als er zich namelijk veel studenten zouden aanmelden voor Gezondheidswetenschappen met de bedoeling in het tweede jaar te kiezen voor Bewegingswetenschappen, zou dat een wissel kunnen trekken op de overige richtingen. Beta-richtingen hebben immers meer personeel nodig dan alfa- of gamma-richtingen. De universiteit zou zich daarom bij een opheffing in Groningen niet kunnen permitteren de inschrijving voor Gezondheidswetenschappen vrij te laten, was de mening van het college. In de Universiteitsraad werd al overeengekomen, dat een numerus fixus (300 eerstejaars) zou worden aangevraagd. De noodzaak van een dergelijke regeling is nu van de baan.

Bart Brouwers

Cold Turkey

Sinds ik niet meer rook, waait en regent het. De vraag dringt zich op of ik, ter verbetering van de klimatologische gesteldheid van het land, het roken maar niet weer moest opvatten. Maar ach, het land is er ook bij gebaat dat ik niet meer vervuil. En persoonlijk vind ik de andere cold turkey-effecten lastiger om mee te leven: zo pleeg ik zonder kenbare aanleiding een à twee keer per week gewoon om op te vallen waar U bij staat, een en ander, geheel in overeenstemming met Murphy's Law, op de meest inconveniente momenten, dus bijvoorbeeld net op het moment dat ik de telefoon wil grijpen teneinde mijn parlementaire lobby ter voorwaardelijke ophoging van Deetman's begroting met f 1,- aan te vangen, of als ik op het punt sta een voorwaardelijk idee te krijgen. Of gewoon voor een stoplicht. De ervaring leert inmiddels dat U ter reactivering van mijn halfcirkelvormige motoriek kunt volstaan met het fluisteren van het woord "onderwijskorting" of, naar keuze, "pakketvergelijking".

Alsdan herrijs ik terstond uit mijn platte afkick, zij het wel enigszins schuimbekkend.

Voorts laat de stoelgang bepaaldelijk te wensen over sinds het verscheiden van mijn op één na ergste verslaving. Deze contra-indicatie wordt echter enigszins gecompenseerd door de omstandigheid dat ik nu tenminste de krant lees, want ik weet niet hoe U het hem lapt, maar ik scheid zonder de hulp van een filterkameel pas in aanvaardbare mate af na een dosis wereldnieuws uit de moerasdelta. De pret wordt niettemin weer enigszins gedrukt door een ander ontwenningverschijnsel, te weten een nutteloos overschot aan combinatievermogen: zo las ik onlangs in mijn laxermiddel dat Rudings idee'tjes ter waarde van f 13 miljard de werkloosheid met 40.000 méér zouden doen dalen dan ongewijzigd beleid (dit is doorgaan met continuïteit ter waarde van f nul). Het zal wel een ernstig afkickverschijnsel zijn dat ik dan denk: als je die 40.000 personen gemiddeld drie ton ineens uitkeert, ben je goedkoper uit; waarom laten ze Deetman dit proces niet voorwaardelijk financieren?

En ik vind het ook onlogisch om verdachte Van B. een museumverbod op te leggen, want hij heeft toch onmiskenbaar de volledige vervulling van Barnett Newman's kunstwerk bewerkstelligd: de titel van het schilderij is de vraag "Who's afraid of red, yellow and blue" en Van B. heeft daar een buitengemeen duidelijk antwoord op gegeven, dat valt niet te ontkennen. U ziet het: hersenactiviteit in een Brownse beweging. Je maakt wat mee op de plee. Als je afkickt. Omdat ik niet graag iemand teleurstel, en zeker niet Harry Struyker Boudier, vermeld ik overigens gaarne dat ik mij nauwelijks gelukkiger voel nu ik niet meer tot die één op de tweehonderd behoort die sterven aan roken, maar tot die honderdnegenennegentig op de tweehonderd die sterven aan niet roken.

Mocht vandaag de zon weer schijnen, dan betekent zulks nog niet dat U mij zonder gevaar voor eigen leven weer een sigaret kunt aanbieden.

Peter Wattèl

Annadal uit lijden verlost

Na een jarenlange lijdensweg, waarbij de concrete doodsverwachting soms alleen vermeden kon worden omdat een stad nu eenmaal een ziekenhuis nodig heeft, is het er eindelijk van gekomen. Geheel in de lijn van de voorgeschiedenis was 1 april uitgezocht als de officiële datum van de overlidensakte. Minister Deetman kwam persoonlijk naar Maastricht om de bestuurders van provincie, universiteit en ziekenhuis, gehard in hun ongelovigheid, in hun arm te knijpen. Deze keer was het echt waar: Ziekenhuis Annadal bestaat niet meer. Het gebouw aan de Annalaan heet voortaan Academisch Ziekenhuis Maastricht, al wordt hier en daar nog een spook gesignaleerd, dat herinnert aan het verleden.

Imago

Het imago van de Utrechtse universiteit is slecht ontwikkeld. Voor zover er al een beeld bestaat bij de buitenwacht, overheerst het idee van de logge bureaucratie. Om het imago enigszins te verbeteren en een wat dynamischer gezicht naar buiten te tonen, zal allereerst intern orde op zaken gesteld moeten worden. Dat is de belangrijkste conclusie van een onderzoek, dat de werkgroep massacommuni-

catie in opdracht van het Utrechtse college van bestuur heeft verricht. Van de ondervraagde groepen waren de ondernemers nog het hardst in hun bewoordingen; de eigen personeelsfunctionarissen waren iets vriendelijker, hoewel een ruime meerderheid van deze groep ervan overtuigd was, dat hun universiteit in het buitenland niet veel aanzien geniet. Over haar imago bij toekomstige studenten hoeft de universiteit zich echter voorlopig geen zorgen te maken. Scholieren hebben veel vertrouwen in Utrecht, al is het alleen maar om de goede bereikbaarheid en de sfeer van de stad.

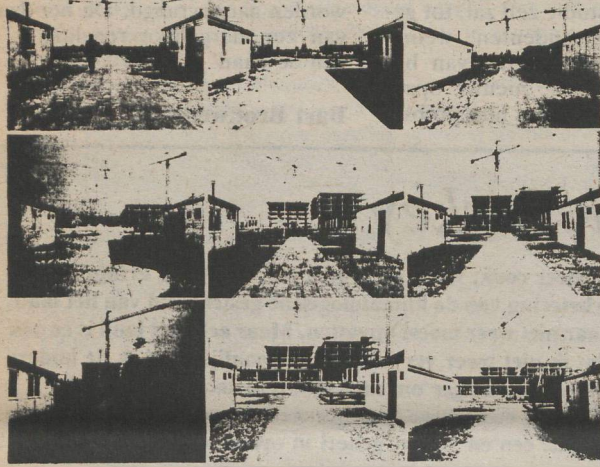
(U-blad)

Om de burgerij te laten zien wat de universiteit er in de tien jaar dat zij bestaat van terecht heeft gebracht, werden vorige week zaterdag de deuren van vier gebouwen opengezet. De belangstelling was heel behoorlijk, de organisatie iets minder, hetgeen vooral in het Biomedisch Centrum te merken was. In het Skillslab werd van de gelegenheid dankbaar gebruik gemaakt om enkele burgers een paar druppels bloed afhandig te maken.

Maandblad van het Academisch Ziekenhuis Maastricht met informatie en opinie
1e jaargang, nummer 1
1 april 1986

Traject

De wel zeer geleidelijke overgang van ZA naar AZ

Traject(voorheen Annadalblad)

Het traject van Annadalblad naar Traject is door ons zeer snel afgeleid. De start was eind december 1985, toen definitief bekend werd dat Annadal op 1 januari 1986 Academisch Ziekenhuis Maastricht zou worden en dat het personeel op 1 april 1986 zou overgaan in dienst van de nieuwe werkgever. Als logisch gevolg zou ook Annadalblad moeten overgaan. Vanaf 11 april - in alle ernst vindt de overgang van Annadalblad naar Traject plaats.

In dienst van het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Een voor de hand liggende vraag is waarom gekozen voor de naam Traject. Op de geplaatste oppervlakte is een beperkt aantal re-acties binnengekomen. ZM, ZM-blad, AZM-er, Voorheen Annadalblad en Traject. Traject lag bij ons van meet af aan goed in het gehoor. Niet in het minst vanwege de verwantschap met Maastricht (Mosam Trajectum). Ook punten 'we inspiratie' uit de woordbetekenis 'wegverbinding'. Traject wij vooral een goed verbindingsmiddel zijn en verdergaan op de door Annadalblad ingelagde weg. Tenslotte gaat het om een naamswijziging en niet om een koersverandering!

Van A tot Z In januari namen Prins van Weeren, hoofdnaam, gezondheidszorg aan de RLI en ondergetekende het initiatief om in samen-

werking met Annadalblad te komen tot een overgangsspecial. Onder de werktitel 'Van A tot Z' (Van Annadal tot Academisch Ziekenhuis Maastricht) werd een aantal maanden samengewerkt om een huidige te worden. De doelstelling was te komen tot een jaarschriftelijke uitgave op grond van documentatie, interviews en persoonlijke herinneringen van medewerkers uit de historie van Annadalblad. Het resultaat is nu bekend. Met behulp van de administratie van Prins van Weeren, die secretaris was van het eerste ZM-

Gezondheidszorg

Volgens prof. dr. J.M. Greep is het jongste conflict over de specialisteninkomens slechts een deel van de algemene problematiek, waarmee de gezondheidszorg in Nederland te kampen heeft. Hij verwijt de rijksoverheid alle werkelijke problemen uit de weg te gaan. Door de drastische tariefverlagingen en de bepaling dat per jaar maar voor 1,8 miljard gulden aan medische verrichtingen zal mogen worden uitgegeven, heeft de overheid ervoor gezorgd, dat enkele takken van de gezondheidszorg binnenkort hun taken niet meer naar behoren zullen kunnen uitvoeren. Greep denkt daarbij bijvoorbeeld aan de opvang van AIDS-patienten en de vergrijzing van de bevolking, die ervoor zorgt dat de vraag naar medische hulp met zeker twee procent per jaar zal stijgen. "De gezondheidszorg blijft er uit zien als een schilderij van Breugel: veel activiteiten zonder enige samenhang; beleidsvoorstellen en half uitgevoerde wetten volgen elkaar op." Volgens Greep heeft de gezondheidszorg behoefte aan een planmatige aanpak, waarbij voorspelbare ontwikkelingen, zoals de vergrijzing van de bevolking, worden verdisconteerd. Dit zou zowel met het oog op de ter beschikking staande gelden als op de capaciteit van de menskracht een grote verbetering opleveren.

(Medisch Contact)

Probleemoplossers

Vorige week donderdag werd in Utrecht de zesde vestiging van 'Integrand' geopend. Integrand is een stichting, die contacten legt tussen bedrijven en studenten. De oorspronkelijke doelstelling van het door studenten geleide bemiddelingsbureau was het bevorderen van de bedrijfsvaardigheden van studenten in het wetenschappelijk onderwijs. Die opzet is in de loop van de zes jaar, dat het bureau actief is, wel wat uitgebreid. Behalve in Utrecht heeft Integrand vestigingen in Amsterdam, Tilburg, Rotterdam, Groningen en Leiden. Van daaruit worden de studenten als probleemoplossers de bedrijfswereid ingestuurd. De laatste jaren gaat dat trouwens steeds meer op initiatief van de bedrijven; zij zorgden ervoor, dat de stichting een stormachtige groei heeft doorgemaakt. In 1982 werden

nog maar 34 studenten geplaatst, het afgelopen jaar waren dat er al 212. En voor elke student betaalt het bedrijfsleven vierhonderd gulden bemiddelingskosten, met als gevolg dat de stichting Integrand de aanvankelijk uitgekeerde overheids-subsidie niet meer nodig heeft.

(Mare)

Saturnus

In de maand mei vindt in Utrecht, in het kader van de grote lustrumvieringen, de ruimtevaarttentoonstelling 'Space 86' plaats. Als onderdeel van die tentoonstelling wil organisator Christ Titulaer de Domsoren gaan vermommen in een immense Saturnus-raket. Niet iedereen is echter even blij met deze poging om de kunstenaar Christo te benaderen. Het Universiteitsraadslid Kuperus zal in ieder geval in de maand mei het domein mijden, als de plannen inderdaad uitgevoerd worden. In een raadsvergadering sprak Kuperus van 'kultuurbarbarisme' en hij verzocht het College van Bestuur met klem te verhinderen dat de toren zou gaan dienen als 'vulmateriaal voor een plastic Saturnus-raket'. De kosten voor de hele raketoperatie zijn begroot op vijf ton; het Utrechtse bedrijfsleven heeft zich garant gesteld.

(U-blad)

Te laat

In de nacht van 25 op 26 april gaat in Nijmegen voor de veertiende keer de Bata-vierenrace van start. Bijna zesduizend lopers, verdeeld over 243 estafette-ploegen van HBO- en WO-studenten uit ondermeer Zweden, Hongarije, Engeland, Polen en Nederland zullen de afstand van 170 kilometer tussen het universitair sportcentrum te Nijmegen en de campus van de Technische Hogeschool Twente afleggen. Nieuw bij deze race is, dat dit keer de doorkomsttijd van de lopers per computer geregistreerd wordt. Handzame draagbare "kastjes", die zelfs een leek kan bedienen, zorgen daarvoor. Het registratiesysteem is, uiteraard, ontwikkeld aan de Technische Hogeschool Twente. Kosten negentienduizend gulden. Subsidies van ondermeer het Hogeschoolfonds en de Nederlandse Studenten Sport Stichting hebben dit kostbare hoogstandje mogelijk gemaakt. Overigens zal Maastricht bij deze race schitteren door afwezigheid. Men was te

laat voor de inschrijving, evenals voorgaande jaren. Oorzaak? Langs elkaar heenwerken binnen het bestuur van LUSS. Als doekje voor het bloeden kunnen de Maastrichtse studenten nu een loopje in het hoge noorden gaan doen: de Lauwersloop. Als ze dan maar op tijd van start gaan.

(THT Nieuws/Observant)

Computers te koop

Letteren-studenten in Tilburg, die practica "Computergebruik bij Letteren" en "Pascal voor Letteren" volgen, zijn sinds kort computer-loos. Prof. H.C. van Riemsdijk heeft de computers demonstratief tijdens een practicum weggehaald. Hij schafte de apparaten begin maart op eigen risico aan, omdat de faculteit te lang moest wachten op de levering van enkele Olivetti's. Volgens de verbolgen professor zijn er tien computers nodig. Eind vorig jaar zijn er twee Olivetti's besteld, maar die zijn er nog steeds niet. De subfaculteit poogde daarom met eigen middelen Bondwell 34 pe's aan te schaffen. Maar dat mocht niet van de Rekencentrum. Daarom schafte professor Riemsdijk maar zelf tien Herma-computers (goedkope Taiwanese imitaties van IBM-modellen), in de hoop dat de Hogeschool de rekening van dertigduizend gulden zou betalen. Helaas gebeurde dat niet. Van Riemsdijk had de regels overtreden, vond men en werd zelfs van "insubordinatie" beticht. Hij schoot de hoogleraar in het verkeerde keelgat. Hij haalde zijn computers weg en probeert ze nu te verkopen.

(Tilburgs Hogeschoolblad)

Slegs vir mannen

Het gaat goed met het percentage vrouwelijke studenten aan de Nederlandse universiteiten. Landelijk zijn er nu van elke honderd ingeschreven studenten al van het vrouwelijk geslacht en aan vijf universiteiten (Leiden, Utrecht, Nijmegen, Amsterdam en Maastricht) vormen ze zelfs een meerderheid. De deelname van vrouwen in de zogenaamde B-studies voor hoogleraren worden echter nog steeds slechts bij wijze van grote uitzondering door vrouwen bezet. Er ijken hier onzichtbare bordjes met het opschrift 'slegs voor mannen' te bestaan. Eind 1984 was niet meer dan 7,3 procent van de hoogleraren vrouw.

(De Tijd)

Traject

Annadal werd Ziekenhuis Maastricht. Het Annadalblad moest dus ook op zijn minst een andere naam krijgen. Per 1 april (en dat was geen grap) vond de overgang plaats van Annadalblad naar "Traject". De keuze voor die naam is voornamelijk bepaald door gebrek aan aardige alternatieven. Op een oproep voor een naam kwam maar weinig reactie: ZM-blad, ZM-zjoernaal, AZM-krant, de AZM-er, Voorheen Annadalblad en Traject. Voorwaar de minst saai. Gelukkig vond de redactie er ook nog een fraaie verklaring voor: de verwantschap met Mosam Trajectam (Maastricht op zijn latijns) en de woordbetekenis "wegverbinding". Want! Traject wil vooral een goed verbindingsmiddel zijn", aldus de redactie. Geen verbandmiddel.

Het eerste nummer van de eerste jaargang van Traject is een "overgang-special" onder de werktitel "Van A tot Z". (Zoek hiervoor zelf een fraaie verklaring!) Er wordt in 48 pagina's een boekje opengegaan over de "wel zeer geleidelijke overgang van ZA naar AZ". Bijdragen worden geleverd door alle big shots: teveel om op te noemen.

Leerzame lectuur, waaruit enkele saillante citaten: "Indische jaren waren het" (J. Ensink, oud-voorzitter van het Annadal-bestuur); "We hebben gesproken, gegeten en gedronken met alle partijen" (R. van den Biggelaar, voorzitter College van Bestuur); "Er was maar een oplossing: een afdeling met ondergetekende als hoofd" (H. Wellens, hoofd capaciteitsgroep cardiologie); "Wij (Verhey, Pistorius, Greep) zijn het team die dit ziekenhuis hebben gemaakt" (J. Greep, hoofd capaciteitsgroep Heelkunde).

Tussen de -soms wat lijvige-mijmeringen en memoires van de zeer en minder bekenden in, staan reportages over de nieuwbouw, historische overzichtjes, uiteraard wat foto's en hier en daar een kranteknipset.

Omdat de eigenlijke redactie het waarschijnlijk te druk had met de "oversteek", heeft Limburgs Dagblad-journalist Sante Brun de verhalen ge- en vermaakt. Voor de liefhebbers is de special een aardig document. Wij zijn benieuwd naar het eerste "gewone" nummer. Volgens de redactie gaat het alleen om een naamswijziging, niet om een koersverandering.

LG

Studentenleider uit El Salvador vraagt steun van Nederlandse collega's

"De regering baseert al haar handelen op maar één uitgangspunt: repressie"

Oscar Rodriguez

regering Duarte om het initiatief van de studenten en docenten de kop in te drukken. Zo werd fors gekort op de begroting van de alternatieve universiteit, geld dat wegvloede naar het Ministerie van Defensie en naar de particuliere universiteiten, die volledig in handen zijn van de veertien Duarte-families. Daartegenover stond dat de groep, na drie jaar aangegroeid tot 6.000 studenten, veel steun kreeg van de arbeiders en boeren in El Salvador.

In 1984, vier jaar na de bezetting van de universiteit door het leger, kwam de grote ommekeer. De druk van de groep was toen zo groot dat het leger niet anders kon dan zich terugtrekken uit de gebouwen van de campus. Docenten en studenten keerden terug en vonden een onbeschrijflijke puinhoop. Rodriguez: "Het leger had alle laboratoria en bibliotheken compleet vernietigd, er was geen boek of typemachine meer over. Zelfs de wasbakken en de toiletten hadden ze meegenomen. Uit die tijd stamt de idee dat het Salvadoraanse leger ongetwijfeld het meest intelligente leger ter wereld moet zijn".

Explosieve groei

Samen met de arbeidersbeweging en de docenten startten de studenten een grote schoonmaakactie van een half jaar. Langzaam maar zeker krijgt de universiteit weer vorm,

vooral door de financiële bijdragen van de vakbeweging, het bedrijfsleven en persoonlijke donaties van de studenten. Op 1 januari 1985 is de situatie op de campus min of meer genormaliseerd. Op die datum schrijven 11.000 studenten zich in op een van de acht faculteiten, hoewel het beurzenstelsel nog veel (geld) te wensen laat. De moeilijke jaren hebben echter zoveel sympathie opgeleverd dat de groei van de instelling explosief is. Momenteel studeren 35.000 mensen aan de universiteit van El Salvador. En al die studenten zijn lid van de enige studenten-vakorganisatie in het land, de Asociacion General Estudianta Universitarios Salvadoreno (AGEUS).

"Natuurlijk zijn we niet allemaal even actief in de organisatie", meent AGEUS-kaderlid Rodriguez. "Maar iedereen werkt op de een of andere manier mee. We proberen nu vooral het studierendement van de verschillende richtingen te verhogen. En ook zijn we nog steeds bezig met de zuivering van docenten. Gaf men bijvoorbeeld tijdens de bezetting van de universiteit privé-bijles vanwege de betaling dan worden die docenten uitgestoten. Die macht hebben de studenten, de helft van de leden in de universiteitsraad is student".

Boeren

Het studierendement wil AGEUS verbeteren door de bestaande norm

van 60 procent voor het slagen op te krikken naar 70 procent. Die hogere norm is al ingevoerd voor het kader van de studentenbeweging; haal je het niet dan kun je geen kaderlid zijn. Een tweede voorwaarde voor grotere zeggenschap in de organisatie is de actieve deelname aan stakingen van de arbeiders. In 1985 was de studentenbeweging betrokken bij alle stakingen van arbeiders in El Salvador. Dit jaar ligt de nadruk meer op acties tegen de bombardementen van het regeringsleger op het platteland. "Met de hulp van de Verenigde Staten terroriseert het leger voortdurend het volk op allerlei manieren", zegt Rodriguez.

"Studenten kunnen niet aan de kant blijven staan en alleen maar kijken naar die nutteloze vernielingen. Enkele weken geleden nog bood geestelijk leider Rivera Damas aan om als bemiddelaar op te treden in het conflict over de landhervormingen. De reactie van de regering op dat initiatief was: een verbod van de onderhandelingen, de moord op 456 boeren en het gevangen zetten van duizenden andere".

Tegelijkertijd werd ook Irma Ramirez, voorzitter van de landelijke studentenbeweging en tevens studente op de landbouwkundige faculteit, gevangen gezet. De arrestatie had tot gevolg dat haar kind te vroeg werd geboren en momenteel zit Ramirez, samen met haar baby in de

gevangenis van San Salvador. De laatste golf van arrestaties en moorden is vooral gericht op de studentenbevolking en op de docenten van de universiteiten. Dat heeft volgens Rodriguez alles te maken met een campagne tegen de groep van intellectuelen en kunstenaars, die steeds bedreigender wordt voor het bewind. Maar sowieso is er een toename van geweld. De AGEUS-vertegenwoordiger: "In de afgelopen maanden januari en februari zijn zesduizend doden gevallen. Dat is relatief gezien het hoogste dodental in de zes jaren dat er nu oorlog is in El Salvador. Voornaamste oorzaak is de Amerikaanse steun aan het Duarte-regime, iedere dag twee miljoen dollar. Het volk van El Salvador gaat door met de strijd maar wordt beperkt door die Amerikaanse inmenging. De Verenigde Staten weten dat en ze gebruiken de contra's in Nicaragua om die in te zetten in El Salvador. Daarmee slaat de Amerikaanse regering twee vliegen in één klap".

Vrijlating

In El Salvador zijn momenteel 1,2 miljoen mensen dakloos, er zijn duizenden weeskinderen, 40 procent van de mensen is werkloos en er is een inflatie van 70 procent per jaar. En dat in een land met vijf miljoen inwoners. Elk initiatief van de zijde van Nederlandse studenten lijkt dan ook hopeloos. Toch kwam Rodriguez naar ons land om het tegendeel te beweren, om ondersteuning en solidariteit te vragen. De AGEUS-leider vindt het belangrijk dat ook de Nederlandse studenten weten dat hun collega's in El Salvador doorgaan met de strijd, hij wil graag dat de studenten hier brieven sturen naar Duarte om de vrijlating te eisen van alle studenten die daar gevangen zitten. Maar ook Rodriguez erkent na zijn bezoek dat de Nederlandse student wel graag wil helpen maar niet goed weet hoe.

"Ik heb op de Nederlandse instellingen niemand ontmoet die het niet met onze doelstellingen eens is. De goede bedoeling om te helpen is zeker aanwezig maar men voelt zich niet in staat ook echt iets te doen."

Toch noemt de studentenvertegenwoordiger zijn bliksembezoek van een week geslaagd. Voor AGEUS is het van wezenlijk belang dat een netwerk van internationale contacten wordt opgebouwd. Internationale solidariteit is een voorwaarde om iets te kunnen doen aan de problemen van de studenten in El Salvador. En bovendien zijn die problemen op veel punten te vergelijken met de moeilijkheden waarmee Nederlandse studenten te maken hebben. Een bescheiden Rodriguez: "De acties en ideeën van de Nederlandse studentenbeweging zijn heel goed te vergelijken met die van de zusterorganisatie in El Salvador."

Ook hier wordt veel aandacht besteed aan de kwaliteit van het onderwijs en de materiële voorzieningen van het studeren. Maar wel is het prettig hier eens te ervaren dat studenten ook echt de ruimte hebben om zich te organiseren. Door de repressie van Duarte is dat in El Salvador veel moeilijker".

Wim Huberts/UP

"Je hoeft alleen maar een bewijsje op zak te hebben dat je bent ingeschreven op de universiteit, dan loop je al de kans om gearresteerd, in de gevangenis gezet of zelfs vermoord te worden. De regering van El Salvador baseert al haar handelen op maar één uitgangspunt: repressie". Vandaar dat Oscar Rodriguez, studentenleider uit de hoofdstad San Salvador, momenteel extra bang is voor zijn persoonlijke vrijheid. Rodriguez bezocht vorige week in sneltreinvaart acht Nederlandse universiteiten en hogescholen om steun te vragen voor de acties van studenten in het Midden-Amerikaanse land.

Op uitnodiging van de NSEM was hij vorige week vrijdag ook even in Maastricht. In een zaaltje van de Nieuwenhof zette hij de standpunten van de Salvadoraanse studentenbeweging nader uiteen. Zijn kritiek op de regering van Duarte stak hij niet onder stoelen of banken. Het antwoord van Rodriguez op de vraag of hij niet bang is om terug te gaan luidt: "Si".

Alleen al vorige maand zijn drie studentenleiders het slachtoffer geworden van de repressieve maatregelen van de Salvadoraanse regering. De algemeen voorzitter van de studentenbond werd gearresteerd, de studentenleider van de biologiefaculteit raakte zwaar gewond tijdens een treffen met het leger van Napoleon Duarte en de voorzitter van de afdeling Menswetenschappen werd vermoord door een doodskader van datzelfde leger. Rodriguez schat dat de afgelopen tien jaar door toedoen van Duarte en zijn helpers ruim 50.000 mensen de dood vonden, waaronder een niet gering aantal studenten en academici. Dat is één procent van de gehele bevolking van El Salvador. Die trieste balans bereikte voor de studentenbeweging in 1980 een voorlopig dieptepunt, toen de rector van de universiteit van San Salvador in koelen bloede werd vermoord.

Tanks op campus

Tien jaar na de democratiseringsoorlog in West-Europa werden in 1978 de drie "nationale universiteiten" van El Salvador gedemocratiseerd.

Men bleef echter niet binnen de beschermde muren van de instelling, maar ook werd de economische, politieke en culturele situatie van het land kritisch doorgelicht. Twee jaar later al, in 1980, reageerden de autoriteiten met een gewelddadige bezetting van de belangrijkste van de drie universiteiten, die van San Salvador. Het beeld op de campus werd daarna bepaald door tanks, automatische geweren en mannen in een legergroen uniform. Studenten en docenten bleef niets anders over dan de improvisatie van een universiteit elders in de stad. Dat lukte wonderwel. Was de groep in 1980 nog 1.500 mensen groot, dat aantal groeide gestaag. Elk jaar sloeten zich enkele duizenden studenten aan bij de alternatieve groep. En dit ondanks de pogingen van de

Samenwerking universiteiten Maastricht en El Salvador

De rector van de Universiteit van El Salvador, prof. M.A. Parada, ondertekent de samenwerkingsovereenkomst met de RL. Naast hem de voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar.

Onafhankelijk van de ronde die Oscar Rodriguez langs de Nederlandse universiteiten maakte, bracht de rector van de Universiteit van El Salvador, prof. M.A. Parada, twee weken geleden een spoedbezoek aan Maastricht. Hij was hier voor de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen de RL en de Universidad de El Salvador (UES). De besturen van de vier Maastrichtse faculteiten en het College van Decanen hebben al laten weten enthousiast te zijn over de overeenkomst. Het College van Bestuur heeft een bedrag van 100.000 gulden voor de samenwerking ter beschikking gesteld. Het NUFFIC is gevraagd jaarlijks financiële middelen te verstrekken ter concretisering van deze overeenkomst.

De eerste aanzet tot de contacten tussen de twee universiteitssteden dateert van de zomer van 1984. Hans Adriaanse, toen voorzitter van de Maastrichtse Universiteitsraad, bracht als lid van een Nederlandse universitaire delegatie een

bezoek aan El Salvador. Na zijn terugkeer naar Maastricht heeft hij het College van Bestuur verzocht de mogelijkheden van een samenwerkingsverband nader te onderzoeken. Vervolgens is een overeenkomst opgesteld tussen de RL en de UES op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Die houdt onder meer in, dat wetenschappelijke publicaties, onderwijsprogramma's en onderzoeksresultaten voor zover die van wederzijds belang zijn makkelijker uitgewisseld kunnen worden. Ook moet er een uitwisselingsprogramma komen voor de stafleden van de beide universiteiten. Het is de bedoeling dat de kosten van deze operatie verhaald worden op fondsen, die de RL ter beschikking staan, of nog zullen komen.

Als alles volgens plan spreekt de Universiteitsraad zich vanavond uit over de voorstellen van het College.

BB

Meeste instellingen hebben bezwaar tegen verdeling onderzoeksgelden

Er is verschil van mening over de onderlinge verdeling van het geld dat minister Deetman beschikbaar stelt voor het voorwaardelijk gefinancierd onderzoek. Vijf instellingen zijn tevreden, de overige acht vinden dat er een verschuiving van de ene naar de andere universiteit moet komen.

Dit blijkt uit een brief die de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten, de VSNU, vorige week aan minister Deetman heeft gestuurd. In de brief pleiten de universiteiten en hogescholen wel gezamenlijk voor uitbreiding van het totale budget voor voorwaardelijk gefinancierd onderzoek. Zij verwijzen naar een internationaal rapport, dat Nederland vraagt zijn uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek te vergroten. Nederland geeft 2,1 procent van het bruto nationaal product uit aan onderzoek en ontwikkeling, terwijl de meeste andere Westerse landen op 2,5 tot 3 procent zitten. De universiteiten zijn het onderling eveneens eens over de verdeling van het budget voor voorwaardelijk gefinancierd onderzoek in de toekomst. Dan moet volgens de hele VSNU alleen een kwaliteitsbeoordeling achteraf doorslaggevend zijn. Acht instellingen achten nu een correctie nodig van de verdeling van het budget. De ontevredenen zijn: Limburg, Leiden, Rotterdam, de Vrije Universiteit in Amsterdam, Nijmegen, Tilburg, Twente en Wageningen. Zij willen meer geld uit de pot dan zij tot nu hebben. De situatie laten zoals die nu is, willen behalve Utrecht ook de Universiteit van Amsterdam, Groningen, Delft en Eindhoven.

Nely van Dam/UP

Twee filosofen.

Aan schrijflust heeft het Voltaire niet ontbroken. In 1778 stierf hij, 84 jaar oud, en zo'n zeventig delen theaterstukken, filosofie, geschiedschrijving en correspondentie vormen nu de stille getuigen van zijn scheppingsdrang.

In datzelfde jaar 1778 legde nog een andere gigant in de wereld der denkers het loodje: Jean-Jacques Rousseau. In de gemiddelde schoolboekjes figureren deze twee broederlijk bijeen als filosofen van de 18e eeuwse Franse Verlichting, wegbereiders van het ongelooft en de revolutie van 1789. Nu is dat laatste maar gedeeltelijk waar. Van die broederlijkheid kun je zelfs dat niet zeggen: die liet in het geval van deze heren bevestigd nogal te wensen over.

Voltaire, alom geroemd als stilist, en tegelijkertijd gevreesd vanwege zijn scherpe uithalen naar alles en iedereen dat hem niet beviel, spreekt zelden anders dan met onverholven afkeer en woede over Jean-Jacques. Ook in het persoonlijke contact met Rousseau stak hij zijn mening niet onder stoelen of banken.

Onbedwingbaar werd zijn spotlust als het ging om de door Rousseau gepropageerde terugkeer naar de natuur en zijn aanklacht tegen het bederf dat beschaving heet. Rousseau zond hem zijn "Discours sur l'origine et les fondements de l'inégalité parmi les hommes" en ontving het volgende antwoord, gedateerd op 30 augustus 1755: "Ik heb, mijnheer, uw nieuwe boek, gericht tegen de menselijke soort, ontvangen, en ik dank u daarvoor.... Men kan nauwelijks met heftiger kleuren de verschrikkingen van de menselijke maatschappij schilderen, waarvan wij juist in onze onwetendheid en zwakheid zoveel troost en verlichting verwachten. Nooit is met zoveel geestdrift gepoogd ons tot beesten te maken; men krijgt welhaast zin om op handen en voeten te gaan lopen als men uw werk leest. Het is echter nu al langer dan zestig jaar dat ik dit ontwend ben, en helaas zal het mij onmogelijk zijn de gewoonte weer op te pakken"

Het is niet zozeer de beschaving, zo luidt samenvattend zijn tirade, als wel het gebrek daaraan dat zoveel ellende doet ontstaan. En hierin schuilt de kern van de controverse. De verhouding van Rousseau tot het Verlichtingsdenken is namelijk paradoxaal. Men rekent hem meestal wel tot een der hoofdfiguren, ofschoon zijn inzichten op vitale onderdelen sterk afwaken van die der spraakmakende filosofen als Diderot, d'Alembert en vooral ook Voltaire. Rousseau was niet erg optimistisch over de ontwikkelingsgang van de mens; evenmin was hij een aanhanger van het rationalisme, noch was hij geporteerd voor technische en industriële vooruitgang. Het gebrek aan systematiek in zijn denken laat zich

RODE oren

alleen al illustreren aan het gebruik dat er in latere eeuwen van gemaakt is. Zo beriepen zowel radicale democraten, zelfs anarchisten, als fascistische ideologen zich op zijn leer.

Geen wonder dat een scherp denker als Voltaire geïrriteerd raakte door Rousseaus irrationalisme.

Maar de onderlinge geschillen lagen niet altijd op het verheven terrein van de filosofie. In een brief uit 1767 aan een kennis beklagt Voltaire zich over de pogingen die Jean-Jacques in het werk stelde om hem uit zijn behuizing in Genève (Rousseaus geboortestad) verwijderd te krijgen. Diens voornaamste argument was dat een katholiek (V.) in het protestante Genève domicilie had verkregen, hetgeen tegen de wet zou zijn. J.J. (vaak op deze wijze aangeduid!) had echter nog meer noten op zijn zang. Tegen de toneelvoorstellingen die Voltaire in zijn huis wilde houden, waarin o.a. geneefse medeburgers zouden optreden, mobiliseerde hij de predikanten onder de leus dat hier zijn vaderland onteerd werd. Voltaire was furieus.

De kleingeestigheid druipert eraf, en dit gedrag was nog wel het minste wat Voltaire op Rousseau tegen had. Van kwaadsprekerij beschuldigt hij hem zonder ophouden. Het verwondert dus niet dat, waar J.J. weer opduikt in Voltaires omvangrijke correspondentie, hij een 'monstre' is, een zot en een verachtelijke gek, een rechtstreekse afstammeling van het hondje van Herostratos en dat van Diogenes; of gewoon de hond van Diogenes zelf. (Deze Griekse wijsgeer propageerde eveneens een soort terugkeer naar de natuurstaat, terwijl Herostratos een minnikel was die een tempel van Artemis in brand stak als laatste poging om beroemd te worden. In diezelfde nacht werd Alexander de Grote geboren, door welk toeval H. inderdaad de annalen der geschiedenis heeft bereikt.)

Voor de modale burger zijn dit soort schermutselingen een hele troost: hier blijkt weer zonneklaar dat ook filosofen maar gewone mensen zijn. Toch vinden we naast kleinzieligheid ook grootmoedigheid. Voltaire was niet te beroerd Rousseau te verdedigen toen diens schriften bij de bekrompen geneefse overheid een slecht onthaal kregen. Zo was hij dus ook wel weer: de inhoud keurde hij af, maar ze moest wel geschreven en gepubliceerd kunnen worden.

(De "Oeuvres complètes" van Voltaire bevinden zich in verschillende edities in de Jezuïetencollectie.)

Wammes Bos

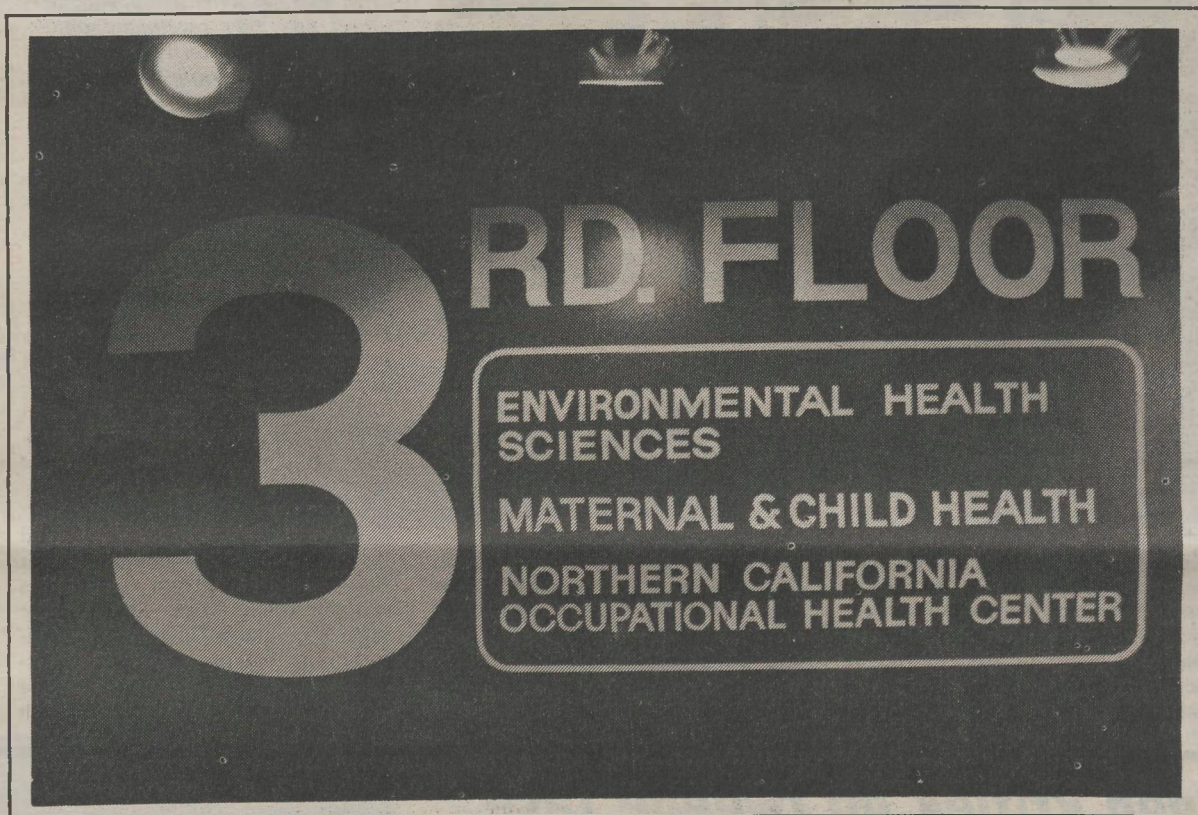
Amerikaanse gezondheidswetenschappen zijn al lang klaar met strijd om erkenning

In de eerste jaren van het bestaan van de studierichting die toen nog Sociale Gezondheidskunde heette heerste er bij velen behoorlijk wat onrust in de gelederen die zich op één of andere reden betrokken waanden bij het nieuwe experiment. De wetenschappelijke staf had het bar slecht voor met de studenten, aldus de laatste, omdat de leden van de capaciteitsgroepen niet multi- en interdisciplinair genoeg zouden zijn en liever colleges gaven dan onderwijsgroepen bijwoonden. Verder was het hele concept 'Sociale Gezondheidskunde' bar slecht uitgewerkt, aldus opnieuw de studenten, die genoegen moesten nemen met 'de blauwe nota' met daarin de veelbesproken 'Driehoek van Philipsen'. De studenten-activisten vonden dat de Algemene Faculteit moest streven naar een 'common-body of knowledge' voor Sociale Gezondheidskunde; er moest een filosofie en theorie voor gezondheidswetenschappen komen.

Ook het wetenschappelijk personeel was niet altijd even zeker van haar zaak; je zet tenslotte niet iedere dag een volslagen nieuwe studierichting op poten, en dat nog wel in een piepjonge universiteit met een voor velen soms onbegrijpelijke structuur en organisatie.

Het is inmiddels enkele jaren later, en de eerste afgestudeerden in de studie die nu Gezondheidswetenschappen heet hebben hun weg naar de arbeidsmarkt gevonden. De situatie lijkt zich gestabiliseerd te hebben, hoewel het toevoegen van vier nieuwe afstudeerrichtingen begrijpelijkerwijs tot wat opschudding heeft gezorgd.

Is het daarmee afgelopen? Onze buitenlandse correspondent, die het gezondheidswetenschappelijke gras aan de overkant nog groener vond, vertelt. Een bijzonder bericht uit Berkeley.

beide kunnen met "ja" en "nee" beantwoord worden. Het eerste is het beroepsmatige aspect van Gezondheidswetenschappen en Public Health, dat tot op zekere hoogte al tot uitdrukking komt in de opleiding. De Amerikaanse Schools of Public Health zijn zogenaamde "professional schools": Zij leiden heel specifiek op tot een bepaald beroep en zijn daarom in het onderwijsaanbod vrij pragmatisch en analytisch. Onderzoeksmethodologie voor het bedrijven van "wetenschap" komt daarom op het masters-niveau (hetgeen officieel gelijk staat aan ons doctoraal) vrij elementair aan de orde. Onderzoek en wetenschap doet de Amerikaanse student op het Ph.D.-niveau, waarbij het voor de doorsnee Europese student nogal vreemd is om te zien, dat de persoon die promoveert, verplicht wordt om vakken te lopen, collegegeld te betalen en gewoon "naar school gaat". Bovendien is het Ph.D.-programma een afzonderlijk programma, dat niet automatisch op het masters-niveau hoeft te volgen.

Het tweede aspect is meer van filosofisch-theoretische aard. Het was niet dan na lange discussies, dat de commissie die de start van de nieuwe studierichting in Maastricht moest voorbereiden, met een naam voor de nieuwe studie kwam. Het was de Amsterdamse hoogleraar J.P. Kuijper die "Sociale Gezond-

heidskunde" voor het voetlicht bracht als adequate omschrijving van het idee "Public Health". Want is Public Health nu "volksgezondheid" (woordenboek), het "irachten ziekte binnen de perken te houden en de voorkomen, en gezondheid te promoten door middel van georganiseerde inspanning daartoe vanuit de gemeenschap" (het Amerikaanse ministerie van gezondheid) of een "bepaald beleid ten aanzien van de gezondheid van een bepaalde doelgroep, uitgevaardigd door een zekere autoriteit" (een Britse deskundige) of zelfs de studie of wetenschap die zich met één van die dingen bezig houdt?

In Maastricht wisten we het niet en streefden naar een "common body of knowledge" voor Gezondheidswetenschappen. In de Verenigde Staten weten ze het evenmin. De opleiding in Public Health heeft veel met gezondheid en geneeskunde te maken, maar ook verschrikkelijk veel met andere disciplines. Gelukkig zijn de opleidingsinstellingen in staat hun programma's in bepaalde afstudeerrichtingen onder te verdelen. Maar eigenlijk is dat niet zó belangrijk, want wetenschappelijke staf en studenten weten dat er een behoefte op de arbeidsmarkt is. Een studie van het ministerie van gezondheid hier toonde aan, dat onder verschillende opleidingsinstellingen vrijwel géén overeenstemming was ten aanzien van de onderwer-

pen die in het pakket aan de orde moeten komen, buiten de "basisdisciplines" die de Association of Schools of Public Health vastlegt voor accreditering - goedkeuring - van haar leden (epidemiologie, biostatistiek, structuur en organisatie van het Amerikaanse gezondheidszorgsysteem en geschiedenis van het vakgebied). Twaalf Schools of Public Health boden, volgens de studie, vakken aan onder 240 verschillende sleutelwoorden, variërend van "Virologie en kanker" via "Church Health Education" tot "Dental Public Health". De afstudeerrichtingen waarover we het dan hebben, zijn in de Verenigde Staten ondermeer "Biostatistics, Epidemiology, Health service administration, Public Health practice and program management, Health education, Environmental sciences, Occupational safety and health, Nutrition, Biomedical and laboratory practice". "Nursing" is meestal onderdeel van een medische faculteit.

Lange traditie

Ondanks deze diversiteit kunnen de Verenigde Staten bogen op een traditie in Public Health die bijna de helft van de geschiedenis van de natie beslaat. In 1875 werd duidelijk, dat honderden mensen in het gebied van de public health werkten en dat er duidelijk tekortkomingen in hun training waren. In de tacht-

ger jaren van de vorige eeuw opende het Massachusetts Institute of Technology (MIT) zijn deuren voor een opleiding in "Sanitaire Wetenschappen" en trainde daarmee vrijwel alle public health professionals van die dagen. MIT werd in 1889 gevolgd door de universiteit van Michigan, die een "Hygienic Laboratory" opende. Langzamerhand groeide het besef dat de Verenigde Staten behoefte hadden aan een aparte faculteit voor gezondheidsgerelateerde vraagstukken. Het bleek namelijk, dat de lieden die de "County Health Departments" (een Staat is opgedeeld in "counties", waar enkele miljoenen mensen kunnen wonen) bemanden, nog steeds in hoge mate incompetent waren voor hun baan. In 1913 opende Harvard University en MIT een "School for Health Officers", die een opleiding van een jaar bood aan mensen, die al werkten voor een of andere gezondheidsinstantie. Uiteindelijk besloot in 1916 de Rockefeller Foundation (na vijf jaar peuzen en studeren) de Johns Hopkins University in Baltimore een subsidie te geven om een echte School of Public Health te openen. Dat gebeurde in 1918 en deze "School of Hygiene and Public Health" heeft sindsdien op vele gebieden de toon aangegeven.

In 1922 begonnen Schools of Public Health aan de Harvard, Columbia en Yale Universiteit en in de veertiger jaren was het gezelschap met vier staatsuniversiteiten uitgebreid.

Berkeley was daarbij de eerste universiteit met een School of Public Health ten westen van de Mississippi, wat een belangrijk pluspunt in dit land is. Nu zijn er vierentwintig geaccrediteerde Schools of Public Health in de Verenigde Staten en Canada. Het aantal studenten loopt in de Verenigde Staten tegen de tienduizend. De gemiddelde kosten om een jaartje Public Health te studeren zijn voor Amerikanen, die studeren aan staatsuniversiteiten rond de tienduizend dollar. Private ondernemingen vragen gemiddeld dertienduizend dollar. De student van overzee moet daarbij nog enkele duizenden optellen, omdat het collegegeld voor vreemdelingen hoger is.

Medici staan pal

"Is Sociale Gezondheidskunde/Gezondheidswetenschappen de lakei van de medische wetenschap of schopt ze er juist tegen?", was een vraag die de Maastrichtse studentendelegatie beantwoord wilde hebben op het symposium ter gelegenheid van de opening van de School voor Algemene Gezondheidskunde aan de Erasmusuniversiteit in september 1982. Het was duidelijk: De Maastrichtse studenten zagen zichzelf liever als schoppers dan als lakeien en beschuldigden de Rotterdammers ervan de medische stand slechts te dienen, omdat de School voor Algemene Gezondheidskunde onderdeel van de medische faculteit was. Inmiddels lijken de gemoederen betijd, maar niettemin blijft dit een brandende kwestie. Immers, de medische professie lijkt tegen vrijwel iedere prijs haar monopolie in de gezondheidssector te willen behouden. Dialectici zien in zo'n situatie meer heil in conflict dan coöperatie.

Is dit de attitude die we in Berkeley, het politiek-radical centrum van de wereld (althans, dat was het enkele

Zekere arbeidsmarkt

Een van de redenen voor de onrust onder de eerste studenten Sociale Gezondheidskunde in Maastricht was het onzekere beroepsperspectief. De posities die de nieuwe doctorandi in de gezondheidkunde zouden moeten gaan bekleden waren immers tot nu toe kennelijk tot voltevredeheid opgevuld door juristen, economen, sociologen en artsen. De commissie die de nieuwe studierichting op poten had gezet kon nog zo hard roepen dat er een gat in de gezondheidsmarkt zat, en dat een verse interdisciplinaire gezondheidsprofessional daar goed inpaste, als student was dat vaak moeilijk te zien. Inmiddels studeert de derde jaargang Gezondheidswetenschappen bijna af, en de doctorandi hebben hun weg naar het gat in de markt gevonden: 58 procent van de afgestudeerden heeft een baan, waarbij Beleid en Beheer de lijst aanvoert met 63 procent werkende doctorandi. (Dat betekent niet dat de rest werkloos is: 7% is verder gaan studeren en het lot van de overige 35% is niet bekend).

De cijfers in de VS steken hiertegen, in positieve zin, schril af als we alleen het percentage werkloze afgestudeerden in de 'Public Health'-sector bekijken: 6,5 % heeft geen baan, waarvan 2 % omdat men geen baan wil. Dertien procent van de afgestudeerden werkt echter evenmin: deze lieden hebben besloten nog eventjes verder te studeren. Hierbij moeten we echter wel aanrekenen dat 'Public Health' (de Amerikaanse versie van Gezondheidswetenschappen) een vakgebied met een redelijke traditie is, en 'gezondheidswetenschapper' een gerespecteerde professie. Door het Amerikaanse Department of Health and Human Resources (ministerie van gezondheid) wordt één-zesde van de totale gezondheidszorg-menskracht - dat is 500.000 van de drie miljoen - geclassificeerd als public health professional. Overigens wordt de gezondheidszorgindustrie gezien als de één na grootste werkverschaffer in de VS. Van dat half miljoen public health professionals heeft ongeveer de helft een gespecialiseerde opleiding in één of ander gezondheidswetenschappelijk vakgebied, wat in het algemeen neerkomt op een bachelors of masters graad.

Gemiddeld 'maakt' zo'n Amerikaanse public health professional twintigduizend dollar per jaar (waarbij de mediaan op achttien duizend dollar ligt). Mannen verdienen gemiddeld achtentertighonderd dollar meer dan vrouwen in hetzelfde vakgebied en blanken gemiddeld vijfhonderd dollar meer dan ethnische minderheden. Ook in de Verenigde Staten is Public Health overwegend een vrouwenaangelegenheid: tegen de zestig procent van de studenten is van het zwakke (?) geslacht, hoewel dit noch op de universiteiten, noch in de hogere rangen bij de overheid qua stafbezetting te merken is.

Als de Nederlandse arbeidsmarkt het Amerikaanse voorbeeld volgt, weten we dus waar we aan toe zijn. Maastrichtse gezondheidswetenschappers hoeven dan niet in de bijstand of WW gedumpt te worden.

Grote verwarring

Maar is Public Health equivalent aan Gezondheidswetenschappen of zelfs Sociale Geneeskunde? Er zitten twee kanten aan deze vraag en

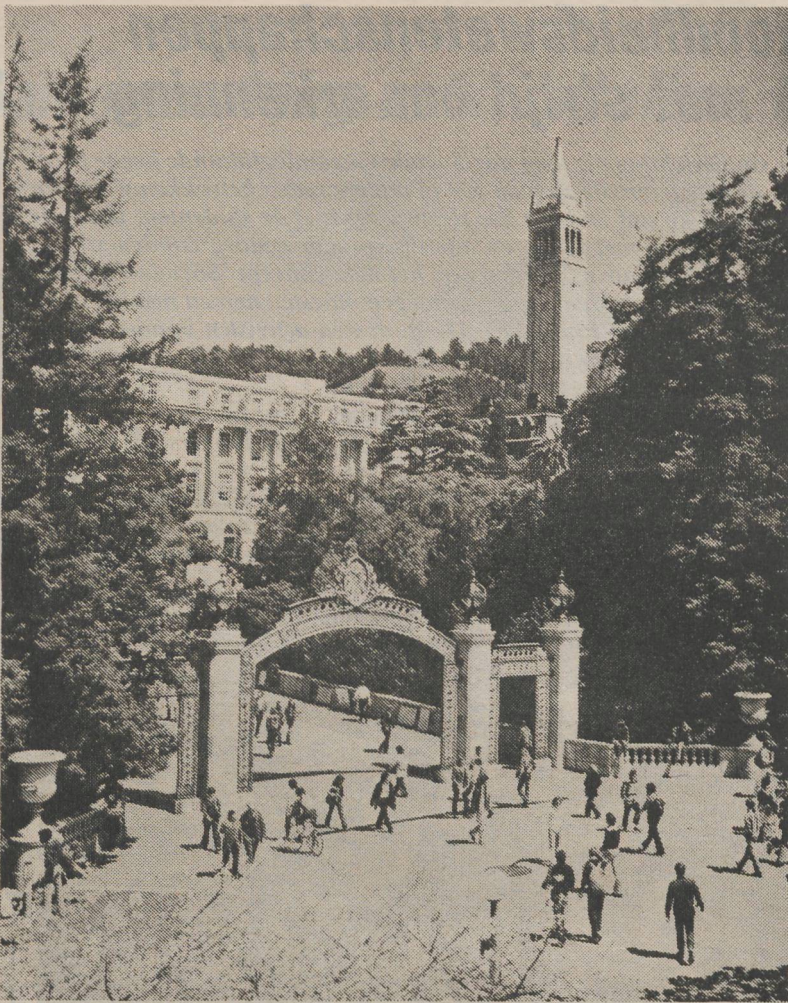

jaren geleden en men vindt die reputatie wel aardig, dus spreekt haar niet tegen) mogen verwachten?

Wat feiten: de dekaan is een naar Amerikaanse begrippen "pietsielinks-van-het-midden" (naar Nederlandse begrippen redelijk reactionair) arts. Van studenten-democratie is geen sprake. Studenten mogen participeren in commissies, maar hebben geen stemrecht en sowieso geen positie in "gevoelige" commissies ("budget" bijvoorbeeld). Negentien van de zeventenveertig wetenschappelijk medewerkers zijn arts, terwijl die verhouding in de hoogste rang ("professor", wat tevens inhoudt dat je administratieve taken te vervullen hebt) zes uit elf is. De studie heeft grote aantrekkingskracht op artsen. Volgens een studie uit 1980 was achtentwintig procent van de studenten Public Health eerder al eens aan een medische opleiding afgestudeerd. Maar over het algemeen heeft bijna de helft van alle studenten al een andere graad op doctoraalniveau voordat met de studie wordt begonnen. Tien procent van de studenten komt van overzee, waarbij Berkeley, hoogstwaarschijnlijk om geografische redenen, de voorkeur heeft van Oost- en Zuid-oost-Aziaten. De leeftijdsopbouw van de studentenbevolking is zo, dat zestig procent van de studenten tussen de vijftig en vijftig jaar is en slechts een kwart jonger dan vijftig.

Het is duidelijk: De studenten Public Health in Berkeley zijn hier niet omdat ze "toch wat moeten", maar omdat ze verder willen met een carrière die in veel gevallen al begonnen was ergens in de gezondheidszorg-industrie.

Gevolg is wel, dat de School of Public Health in Berkeley op iemand uit Maastricht wat tam overkomt.

De campus van Berkeley, de poort tot een veilige toekomst voor bijna iedereen die hier Public Health komt studeren.

Als er al ergens actie wordt gevoerd, komt dat geluid vaak van dissidente wetenschappelijk medewerkers. John Ratcliffe, medewerker bij de groep Gezondheidsvoorzorging- en opvoeding is zo iemand. En hij is zeker niet de minste: gepromoveerd aan Berkeley, les gegeven aan Harvard en andere kwaliteitsinstellingen. Nadat hij zes jaar deel heeft uitgemaakt van de wetenschappelijke staf, besloot hij onlangs om niet in aanmerking te

willen komen voor zijn "tenure", de evaluatie die bepaalt of een medewerker zijn baan behoudt of zelfs promotie maakt. Gevolg was natuurlijk, dat zijn contract aan het eind van dit academisch jaar afloopt. De reden om niet langer in Berkeley te willen werken, aldus Ratcliffe: "De School of Public Health schrijft voort op een pad, wég van alomvattende volksgezondheids-zaken naar enger gedefinieerde ideeën, die uitsluitend te maken

hebben met welzijn en medische zorg. Met andere woorden: wég van de einddoelen die te maken hebben met het verbeteren van de gezondheid van populaties door middel van primaire preventie en gezondheidsbescherming, in de richting van het behandelen en handhaven van de gezondheid van individuen door middel van secundaire en tertiaire preventie. Een consequentie van deze verschuiving - of misschien zelfs wel de reden ervoor - is dat het onderzoek van de School of Public Health zich niet bezig houdt met vraagstukken hoe het gezondheidszorgsysteem verbeterd kan worden, maar meer met de vraag hoe we het huidige - slechte! - beleid draaiende kunnen houden. Bovendien accepteren leden van het wetenschappelijk personeel hier zéér regelmatig onderzoekscontracten van industrieën met daarbij de beperking, dat minder plezierige uitkomsten verborgen zullen blijven. Dat is toch niet de bedoeling van wetenschappelijk onderzoek! We zien hier weer eens duidelijk de effecten van een krachtig medisch-industrieel complex."

Miljoenen-onderzoek

Het is illustratief in dit licht eens te kijken, wat er op het spel staat met het onderzoek van de School of Public Health. Het onderzoeksbudget belooft miljoenen dollars per academisch jaar, waarbij we in aanmerking moeten nemen dat het totaal aantal studenten ruim de vierhonderd, en het totaal aan staf rond de zestig mensen schommelt. Het onderzoeksbudget ligt rond de zes miljoen dollar. Het Amerikaanse leger (landmacht, luchtmacht, marine) brengt van dat bedrag het meeste in het laatje: een slordige twee miljoen, terwijl de Public Health

Service (een dienst van de federale overheid) bijna net zoveel draagt. De legerfondsen gaan echter voor het grootste gedeelte (1.500.000 dollar) op aan het National Biosciences Laboratory, waar allerlei research met betrekking tot gezondheidseffecten van het oorlogsspelens-op-zee worden onderzocht.

In 1978/79 was het totale operationele budget 8.126.628,47 dollar. Beide departementen in de School (Biological and Environmental Health Sciences en Social and Administrative Health Sciences) streken daarvan ruim twee miljoen op. Het eerstgenoemde departement heeft 144 en het tweede 259 studenten. Het is duidelijk: de "hard" sector is meer winstgevend.

En verdient het nou zo'n beetje op te werk gesteld te zijn in zo'n Amerikaanse universiteit? Ach, zo. Een student-assistent krijgt per academisch jaar maximaal 8400 dollar, hetgeen voldoende moet zijn om alle kosten, behalve het collegegeld, te dekken. De hoogst geclassificeerde hoogleraren reiken tot een inkomen van maximaal zeventien duizend dollar (waarbij men geacht wordt nog flink bij te verdienen door allerlei adviseurschappen en privé-firmaatjes). Het wetenschappelijk personeel klaagt steen op steen: Doordat Berkeley een staatsuniversiteit is, verdient men hier door de bank genomen tienduizend dollar minder dan het personeel aan de gerenommeerde privé-universiteiten zoals Harvard of Johns Hopkins.

Daar staat tegenover dat hier altijd de zon schijnt.

Evelyn de Leeuw

Werkgevers houden kritiek op tweede fase

De werkgevers, verenigd in de Raad van de Centrale Ondernemingsorganisaties RCO zijn niet tevreden over de invulling van de tweede fase van het wetenschappelijk onderwijs door minister drs. W.J. Deetman. Hun kritiek richt zich zowel op het wetsvoorstel dat volgende week door de Tweede Kamer wordt behandeld en waarin de AIO's worden geregeld, als op de startsubsidies voor de beroepsopleidingen in de tweede fase. De RCO vindt dat de uitleg die door Deetman wordt gegeven aan het vorig jaar tussen hem en de werkgevers gesloten 'herenakkoord' niet klopt.

Volgens dr. C.J.C.M. Boeren, secretaris van de werkgroep hoger onderwijs van de RCO en onderwijs-specialist van het Verbond van Nederlandse Ondernemingen, is het ten onrechte dat in de wet structurele financiering van beroepsopleidingen door de overheid wordt uitgesloten. Boeren: "Afgesproken was dat steeds zou worden bekeken of, en in welke mate de overheid een opleiding zou meefinancieren. Dat is wat anders dan uitsluitend aanjaagpremies te geven en te eisen dat de zaak na vijf jaar kostendekkend moet zijn". In de toelichting bij

Deetman's wetsvoorstel voor de tweede fase staat geschreven dat bij iedere opleiding in de eerste plaats beoordeeld wordt of die opleiding een 'institutionele kerntaak' van een instelling is. Vervolgens komt de vraag aan de orde of het gaat om een 'eigen-standige verantwoordelijkheid' van de minister van onderwijs. Is dat het geval, dan wordt een opleiding bekostigd. Tot nog toe is dat alleen zo met de tweede fasestudie tot wijsgeer. Is een opleiding een kerntaak, of bestaat een eigen verantwoordelijkheid van de minister dan kan er in principe worden gefinancierd. Die formulering lijkt enige ruimte te laten voor het alsnog geheel of gedeeltelijk bekostigen van tweede fase-opleidingen, maar tot dusver is daar geen sprake van en wordt alles beperkt tot startsubsidies. Boeren: "Er is ons toegezegd dat in de wet de mogelijkheid tot structurele financiering zou worden vastgelegd. Ik hoop dat het debat in de Tweede Kamer, volgende week, duidelijk maakt hoe de tekst precies moet worden geïnterpreteerd, maar voorlopig blijft onze kritiek dus gehandhaafd".

Om een startsubsidie te kunnen krijgen moet de instelling, die een opleiding wil beginnen, inzicht geven in de juridische vormgeving van de relatie met afnemers en ook in de financiële toezeggingen die zij hebben gekregen. Ook die eis is in werkgeverskringen niet met gejuich

ontvangen. De RCO vreest dat opleidingen, waaraan wel behoefte bestaat niet tot stand komen omdat depotentiele afnemers zich niet kunnen of willen groeperen of financieel committeren. "Je zou dan de situatie krijgen dat een managementopleiding niet van de grond komt, omdat er geen vaste groep afnemers aanspreekbaar is", aldus Boeren. "Als het gaat om poly-meertechnologie aan de Technische Hogeschool Twente is de afnemersgroep duidelijk: de verenigde rubber- en kunststoffabrikanten. Zij weten precies hoeveel mensen ze jaarlijks kunnen gebruiken. Maar meestal ligt dat niet zo helder". De ondernemers stellen er niet op uit te zijn de verantwoordelijkheid voor de financiering op de overheid te willen afschuiven, maar een vaste binding aan bepaalde opleidingen van bepaalde afnemers wordt niet mogelijk en evenmin wenselijk geacht: Instellingen die een opleiding hebben moeten daarmee de vrije markt maar op en de concurrentie aandurven met particuliere onderwijsinstellingen, zo luidt het standpunt. Boeren: "Het is niet juist wanneer de overheid aan de ene kant, naar ons gevoel de verantwoordelijkheid voor de financiering van gespecialiseerde opleidingen voor een belangrijk deel bij het bedrijfsleven legt en aan de andere kant de opleidingen bij de universiteiten wil beschermen. Natuurlijk

mag je proberen tevoren vaste afnemers te vinden, maar het moet geen voorwaarde zijn".

De RCO is verder ontevreden over het feit dat in de wet geen beschermd diploma, inclusief de daaraan verbonden titulaatuur, wordt verbonden aan de tweejarige opleidingen tot ontwerper en onderzoeker,

opleidingen die voornamelijk op verzoek van het bedrijfsleven tot stand zijn gekomen. "Ik geef toe dat het is verdomd moeilijk te reguleren en te onderscheiden van andere tweede fase-opleidingen. Maar het moet wel gebeuren, en het is bovendien toegezegd."

Bert Bakker/UT

UITNODIGING

Voor het bijwonen van de open conferentie-avond

onderwerp: **Reageerbuis - bevruchting: tot elke prijs?**

Kritische beschouwingen over de "in vitro fertilisatie".

Inleider: **Drs. W.G.M. Witkam,**

Universitair docent; verbonden aan de capaciteitsgroep anatomie en embryologie van de Rijksuniversiteit Limburg.

Datum: donderdag 1 mei aanstaande, om 20.00 uur.

Plaats: Studentenhuis, Boschstraat 97, vlak naast de St. Matthiaskerk, Maastricht.

U bent van harte welkom!

R.K. Studentenpastoraat

Maastricht

Boschstraat 97

tel. 043-211126

secretariaat open: 9.30-12.30 uur.

Elke zondagmorgen om 11.00 uur en elke donderdagavond om 19.30 uur is er een Eucharistieviering met korte meditatie in de studentenkapel in het studentenhuis, Boschstraat 97, alhier.

Eigenaren vergaan, boeken blijven bestaan

Boeken zijn duur, studenten hebben weinig geld. Wat moet je nou doen als je toch een bepaald boek wil hebben en je hebt bijna geen geld en je wil bovendien niet iedere keer naar de bibliotheek lopen? Als je iemand uit je omgeving vraagt, waar hij dan naar toegaat, geeft hij meestal als antwoord: naar de Slegte. Behalve deze V&D onder de antiquariaten zijn er de laatste jaren nog andere antiquariaten of tweedehands boekhandels bijgekomen in Maastricht. Als kleine middenstanders het hoofd boven water moeten houden. Vandaar dit vergelijkend warenonderzoek, uitgevoerd door Judith Habets en André Cremer.

Tjerk Bakker

Er kan echt geen boek meer bij. Tot aan de nok toe zijn de rekken gevuld, van Mien van 't Sant en "Alleen op de wereld" tot Simon Carmiggelt en "Kunst in Nederland". De smalle gangetjes ertussen bieden de mogelijkheid langs de rekken te manoeuvreren, mits je een mens van gangbare afmetingen bent. Om een overzicht te krijgen van een rek boeken zul je je hoofd in minder gangbare bochten moeten gooien, vanwege ruimtegebrek. En tegelijkertijd opletten dat je niet struikelt over de stapeltjes tijdschriften die -wonderbaarlijk genoeg- ook nog het gangpad bedekken.

"We kochten een tijdje geleden alles in en sorteerden daarna pas. Maar het wordt een beetje vol, zoals je ziet, dus we kopen nu selectiever in". Jo springt af en toe bij in de winkel als Tjerk Bakker het te druk heeft, zoals op donderdag, want dat is inkoopdag. Aangezien het donderdag is mag Jo mij te woord staan ("Hij weet d'r meer van dan ik", roept Tjerk vanuit de achterkamer) en houdt de big boss zich bezig met zakelijke afspraken buitenshuis.

Tjerk heeft vroeger met huisraad op de zaterdagmarkt gestaan. Boeken verzamelen was al lang een hobby van hem, zodat hij een aantal jaren geleden besloot zijn standwerkertalenten te steken in een tweedehands boekenzaak. Volgens Jo lijkt de winkel meer op een marktplaats als op een middenstandszaakje. Afdingen mag en is ook nog vaak succesvol, vooral als een klant meerdere boeken koopt. Maar de belangrijkste overeenkomst is toch wel de sfeer: "Het is gewoon gezellig. Vaste klanten blijven vaak koffiedrinken en kleisen. Het is voor Tjerk ook meer een prettige manier van brood-

Gezellig rommelen bij Tjerk Bakker.

verdienen dan een snelle manier om rijk te worden".

Driekwart van alle boeken is afkomstig van reacties op advertenties of van mensen die uit zichzelf

komen. De overige 25% is opgekocht van particulieren, als er iemand gestorven is bijvoorbeeld. Restanten van bibliotheken worden ook gekocht; meestal boeken die voor de bieb onbruikbaar zijn geworden. De prijzen die met potlood achterin geschreven staan, zijn afhankelijk van een aantal factoren. Omdat het niet in de bedoeling ligt om met verlies te werken, wordt er natuurlijk naar de inkoopprijs gekeken. De rest is eigenlijk "natte vingerwerk". Het is een kwestie van inschatten: literatuur en kunstboeken hebben een min of meer vaste prijs, ze zorgen ook voor een constante handel. Omzetsnelle boeken zijn dus duurder dan boeken die al langer in de rekken prijken. Per partij boeken wordt ook bekeken wat interessant genoeg is. Troep ("flutblaadjes en vreselijk oude romans") werd vroeger nog wel eens voor een spotprijsje aangeboden, tegenwoordig wegens plaatsgebrek nauwelijks nog ingekocht. Het antiquariaat heeft zijn plaats op de bovenste planken, slechts met een ladder te bereiken. De briefjes "inzage alleen op verzoek" op de met touwen vastgebonden antieke encyclopedieën, lijken dan ook ietwat overbodig. Het antiquariaat is eigenlijk meer een liefhebberij van Tjerk, weet Jo. Volgens een kartonnen bordje in de etalage vormen oude ansichten en bidprentjes ook een inkomstenbron. "Hier komen meestal alleen verzamelaars op af. We boren ook niet gericht bronnen aan, het ligt eraan wat mensen ons brengen".

De lage prijzen zorgen overigens niet voor een beperkte doelgroep. Een breed publiek komt dagelijks tussen de rekken snuffelen of er iets van hun gading bij zit. Studenten komen relatief weinig. "We hebben wel een tijdje medische en filosofische boeken gehad, maar dat bestand is nu flink uitgedund. Studie-

boeken zijn snel verouderd en bovendien moeilijk te beoordelen".

Een mevrouw komt twee Suske en Wiske-boeken afrekenen die ze buiten in het rek heeft gevonden. Nee, ze heeft niet kleiner dan honderd gulden, maar het wisselen gaat nog net. Ook aan de tweedehands boekhandels gaan de gevolgen van de ingestorte boekenmarkt niet voorbij: "Gelukkig kunnen wij ons snel aanpassen; moet een prijs lager, dan kan dat. Je kunt het ook niet maken als een boek voor vijf gulden nieuw bij V&D ligt en het bij ons een tientje kost". Voor boekhandels die werken met een computerbestand is de markt makkelijker te overzien dan bijvoorbeeld bij Tjerk Bakker: "Wij doen alles uit het blote hoofd".

De Slegte

De publiekstrekkingen liggen buiten uitgestald. "Een vrouw ontwaakt", romantische lectuur voor slechts vijf gulden. Of gaat de belangstelling meer uit naar een leuk kijkboek voor het hele gezin? Neem dan "Bekende Nederlanders ingekapseld", waarin onder andere André Hazes compleet met punkkapsel te vinden is. En dat allemaal voor nog geen 4 gulden, bovendien nog spiksplinternieuw ook, het plastic zit er nog omheen.

Al die nieuwe boeken komen van de uitgeverijen zelf. Ze zijn meestal een tot twee jaar oud en de mensen lusten ze niet, zodat boekhandels met partijen overkoopbare boeken blijven zitten. Dus bellen die uitgeverijen met De Slegte, de reddende engel, die dan hele series opkoopt om ze voor spotprijzen in eigen winkel neer te leggen. Voor een paar gulden blijken dezelfde boeken waar iedere andere boekhandel mee blijft zitten bij De Slegte als warme broodjes over de toonbank te vliegen. Het zijn dus eigenlijk dumpboeken. "Ja, zo kun je het

wel noemen. Als ik in een boekhandel sta dan zie ik ook meteen welke boeken we over een tijd hier in De Slegte krijgen en welke niet. Bepaalde uitgeverijen zul je hier ook nooit tegenkomen. Meulenhoff bijvoorbeeld, hoogstens bij de tweedehands boeken". Meneer Dupont van J. de Slegte BV dankt dit inzicht aan de vijfjarige werkervaring die hij achter de rug heeft bij de firma.

Hij heeft De Slegte vanaf het begin meegemaakt; in Maastricht is pas een Slegte vestiging sinds vijf jaar. De reden was de universiteit die hier kwam. Het huidige pand kon toen voor een zacht prijsje gekocht worden. De twaalf vestigingen die De Slegte in Nederland heeft, liggen allemaal in universiteitssteden; de drie in België overigens ook, de laatste is onlangs gevestigd in Leuven. Maar ook als er geen universiteit in Maastricht zou zijn gekomen was De Slegte er wel geweest. In het Zuiden kende men deze boekhandel vijf jaar geleden namelijk nog niet, of het moest al uit het Noorden des lands zijn.

Vanaf de eerste verdieping kunnen liefhebbers van tweedehands boeken en antiquariaat hun hart ophalen. Ondanks de rangschikking op onderwerp blijft het ook hier een hele klus iets te vinden. Ook bij De Slegte liggen boeken wegens plaatsgebrek op de grond opgestapeld.

Het tweedehands boekenbestand is van dezelfde factoren als andere tweedehands boekhandels afhankelijk: reacties op advertenties, particuliere inkopen en alles wat de mensen zelf komen brengen. Dit alles is wel streekgebonden. Wat bij De Slegte in Amsterdam aan tweedehandsboeken ligt, hoeft niet in Maastricht aanwezig te zijn.

Dat studenten de deur platlopen kan Dupont niet echt zeggen, al zou je dat misschien wel verwachten vanwege de lage prijzen. Voor sociologische en psychologische boeken willen ze nog wel eens op de eerste verdieping neuzen, of anders wel op de derde, gespecialiseerd in studieboeken. Vanwege het tweedehands aanbod is het echter moeilijk om aan de vraag te voldoen. Soms zijn boeken niet direct voorradig en daarbij komt de veroudering natuurlijk ook om de hoek kijken. "Verder is het publiek echt heel breed, van alles loopt hier binnen. Leg een boekje van een gulden buiten en de mensen komen vanzelf naar binnen".

Goede boeken

Als je tweedehands boekhandel en antiquariaat Hermione binnenkomt, is het eerste dat je opvalt de tafel waarachter Paul Blonda, eigenaar van Hermione, zich in stoïcijnse rust geïnstalleerd heeft. Hij wekt op het eerste gezicht de indruk een overblijfsel te zijn uit de jaren zestig; geitewollen sokken. Dat wordt nog eens versterkt door Ierse folkmuziek die heel zachtjes uit een kleine cassette-recorder klinkt dat op tafel ligt. Ook wat Blonda heel langzaam en nauwelijks hoorbaar vertelt geeft je die indruk: "Wij willen een eilandje zijn in deze drukke maatschappij, een haven voor mensen die op zoek zijn naar echt goede boeken". Dat klinkt prentieus, maar als je in de rekken kijkt, kom je daar geen pulp-literatuur tegen; literatuur, kunst en geschiedenis vormen het hoofdbestanddeel. "We krijgen onze boeken uit de boekenkasten van overledenen en we kopen boeken die we mooi vinden op veilingen, en daaruit se-

Vervolg op pagina 10

De georganiseerde chaos van J. de Slegte

Winnie Mandela eredoctor in Utrecht

"Dankzij de universiteiten zijn wij in staat een boodschap de wereld in te sturen"

Zij zegt natuurlijk ontzettend blij te zijn met het eredoctoraat, dat zij niet als een persoonlijke verdienste wenst te zien. "Er is geen grotere eer te bedenken voor de bijdrage die wij leveren aan de zaak die heilig is voor mij en voor mijn land. De internationale erkenning, zoals nu van de universiteit van Utrecht, is voor mij van historische betekenis. Namens alle onderdrukte mensen in mijn land voel ik mij zeer vereerd."

Hoeveel onderscheidingen hebt u al ontvangen?

"Jammer, maar helaas ben ik niet in staat geweest dat bij te houden. Geheel omdat ik negen jaar in Brandfort heb gewoond (haar verbanningsoord, red.) en mijn leven werd toen letterlijk geregeld door mijn zaakwaarnemers. Zij houden dit soort dingen bij. Onderscheidingen worden meestal aan mij en mijn echtgenoot toegekend, maar zijn bedoeld voor het land." Mevrouw Mandela vindt het nutteloos te proberen om zelf het land te mogen verlaten. "Deze racistische regering heeft het ontzettend duidelijk gemaakt, dat ik een van de mensen ben die nooit een paspoort zal ontvangen. Daarom sturen we zoals gewoonlijk onze dochter prinses Zweni Dhlamini en haar echtgenoot. Omdat zij in Swaziland getrouwd is, is zij een Swazi en zij kan reizen op haar diplomatieke paspoort van dat land."

Op de vraag wat voor waarde zij hecht aan doctoraten van buitenlandse universiteiten, herhaalt zij die niet als persoonlijke verdienste te beschouwen. "Het zijn erkenningen van het feit, dat wij ons nooit als een apart deel van de mensheid hebben beschouwd. Hoe onderdrukt we ook zijn en hoe onze racistische regering ook op ons neerkijkt, we weten dat de rest van de wereld ons erkent als mensen en als deel van de mensheid."

De houding van buitenlandse universiteiten ten opzichte van Zuid-Afrika is volgens mevrouw Mandela belangrijk voor de strijd tegen Apartheid. "Hun solidariteit inspireert ons en zonder deze blijken van erkenning zou onze strijd misschien nog minder gevorderd zijn. In zoverre, dat door de internationale druk onze zaak tot een belangrijk onderwerp heeft gemaakt. Racisme, zoals dat in Zuid-Afrika wordt toegepast, is immoreel. De erkenning daarvan in de rest van de wereld heeft een effect op de minderheidsregering van ons land. Hoewel de regering ongevoelig lijkt voor druk, kon zij die toch de laatste jaren niet negeren."

"De acties van de verschillende universiteiten in de hele wereld, de demonstraties, zelfs in landen waarvan de regering niet tot onze vrienden gerekend mag worden. Wij weten dat bijvoorbeeld het Amerikaanse volk achter ons staat en dat het uitsluitend de regering zelf is die zo'n afgrijselijke politiek voert. Zo'n constructieve houding als die van de Amerikaanse regering is louter een steunpilaar voor Pretoria en helpt het immorele Apartheidstelsel in stand houden. Hetzelfde geldt voor de regering—Thatcher."

"Als wij de internationale gemeenschap oproepen om sancties tegen Zuid-Afrika in te stellen -wat het enige alternatief is dat wij kennen tegen het geweld dat we in iedere hoek, in iedere straat van ons land zien- pakken de universiteiten zo'n

Mevrouw Winnie Mandela accepteert het eredoctoraat dat de Utrechtse faculteit rechten haar als strijdster voor de mensenrechten wil toekennen. Utrecht is in geen geval de eerste universiteit die tot een dergelijke stap overgaat. De anti-Apartheidsactiviste is zelf de tel kwijt geraakt van het aantal onderscheidingen, dat zij en haar al 25 jaar gevangen zittende echtgenoot Nelson hebben ontvangen. Maar haar raadsman mr Ismail Ayob zegt, dat mevrouw Mandela al drie eredoctoraten heeft, alle drie uit de Verenigde Staten. Daarnaast heeft zij minstens vijftig andere onderscheidingen, afkomstig uit zo'n beetje alle landen van de wereld. Het afgelopen weekend interviewde Henny Serfontein, correspondent van Trouw in Zuid-Afrika, Winnie Mandela voor het U-blad in de buurt van Johannesburg.

zaak meestal op. Dankzij de universiteiten zijn wij in staat een boodschap de wereld in te sturen. Door die solidariteit is de rest van de wereld zich bewust van de toestand van ons onderdrukte volk en de tragische situatie die de regering in Zuid-Afrika geschapen heeft."

Alleen een boycot kan volgens mevrouw Mandela een juiste uitwerking hebben op de blanke regering van haar land.

"Boycot en isolatie van Zuid-Afrika op alle gebieden is een aanpak die Pretoria beter begrijpt dan welk ander land ook. We hebben gezien wat Pretoria gedaan heeft met het kleine Lesotho, dat zij in een week volledig van de buitenwereld hebben afgesloten. We hebben gemerkt dat pas toen de internationale universiteiten de academische uitwisselingen stop zetten, Pretoria begon te voelen wat internationale democratische solidariteit betekent."

Op de vraag of zij meer beuzen en directe academische hulp in de vorm van onderwijsprogramma's wenselijk acht, zegt mevrouw Mandela dit een probleem te vinden.

"Eerst dachten we dat dergelijke hulp ons tot op zekere hoogte zou kunnen steunen. Maar jaren van onderdrukking hebben bewezen dat dit niet zo is. Alles wat we bereiken hebben, is dat multinationals scholen gingen bouwen en onze kinderen enige vorm van onderwijs gaven, die natuurlijk welkom was. Maar dat leverde in geen enkel opzicht een bijdrage aan onze strijd.

Het versterkte alleen de positie van de multinationals. Ondernemingen zoals IBM die weigerden te buigen, die niet wilden inzien dat de tijd gekomen was om het land te verlaten, omdat blijven gelijk staat aan het handhaven van de bestaande situatie. Daarom, enige specifieke hulpprogramma's van universiteiten zijn altijd welkom, maar dan moeten die samen met ons, met het ANC buiten het land of de zwarte leiders in het land, worden opgezet. Samen met ons, niet voor ons, zodat we zelf de doelstellingen en resultaten kunnen controleren. "De universiteit van Utrecht had in het verleden nauwe banden met Afrikaners. D. Malan, een voormalige premier, heeft er in het begin van deze eeuw gestudeerd evenals andere studenten in de loop der jaren. Maar Utrecht heeft de banden met regeringsinstanties verbroken en biedt nu studiemogelijkheden voor theologie-studenten van de zwarte Nederduits Gereformeerde Kerk in Afrika. Hoe beoordeelt u die ontwikkeling en hoe vindt u het om nu zelf een onderscheiding van Utrecht te ontvangen?"

"Wij juichen die ontwikkeling natuurlijk toe, evenals alle vrijheidslievende mensen van dit land. Het is droevig dat een voormalige premier van dit tragische land helemaal niets heeft geleerd toen hij vertoefde op universiteiten zoals die van Utrecht, met een waardige democratische traditie. In feite is dat nu precies

een bevestiging van wat ik heb proberen te zeggen: het onderwijs door de internationale gemeenschap, door de universiteiten over de hele wereld, die het lot van het onderdrukte volk onder de aandacht brengen en de immoraliteit van Apartheid aantonen; dat is het resultaat van het optreden van dege-

nen die zich met ons vereenzelvigen. Als niet sommige landen, zoals Nederland, evenals de universiteiten het voortouw hadden genomen, hadden we het nauwelijks over de universiteit van Utrecht hoeven hebben. Het beste bewijs is wat er nu gebeurt."

Henny Cerfontein

Tweedehands boeken

(vervolg van pagina 9)

lecteren wij wat bij ons in de winkel komt te staan". Vooral de hoeveelheid waardevolle antiquarische boeken valt meteen op. Hermione heeft ook haar vaste klantenkring; mensen die eens in de zoveel weken even komen kijken, of er niet iets van hun gading bij is gekomen. Studenten komen er weinig. In het begin, vier jaar geleden had de boekhandel hoofdzakelijk 'slechte boeken', waarvan de resten nog te vinden achterin de winkel. "Ja, binnenkort verdwijnen die boeken helemaal. Hier moeten tweedehands klassieke platen en platen uit de jaren zestig komen te staan".

Over de boeken die hij aantreft bij collega-antiquaren is Blonda niet zo te spreken. Hij gaat boeken haten wanneer hij bij de Slegte of bij Tjerk Bakker binnengaat. "Ik ben bevriend met Tjerk, maar met de boeken die hij verkoopt kunnen wij het echt niet eens zijn". De boekhandel ziet er ook aanzienlijk opgeruimerd uit dan de andere antiquariaten. De sfeerbepalende chaos van Tjerk Bakker of de onoverzicht-

telijke massaliteit van de Slegte mis je hier volkomen. Alles is netjes en overzichtelijk in de rekken uitgesteld, zodat je snel kunt vinden wat je zoekt. Als je een bijzonder boek zoekt en je kunt het in de hele stad niet vinden, dan kun je er bijna zeker van zijn dat Hermione het in het rek heeft staan. De sfeer in de winkel zorgt ervoor, dat je nauwelijks een woord durft te zeggen, bang dat je rust verstoort. Als je de winkel zomaar even binnenloopt, ga je je bijna schuldig voelen, wanneer je zonder iets gekocht te hebben weer naar buiten loopt.

Modern antiquariaat

Het moderne antiquariaat van boekhandel Tribune is eigenlijk een vreemde eend in de bijt. Je mist de mufte geur van tweedehands boeken; er heerst een bijna klinische orde, die je van de oude Tribune niet gewend bent. In het moderne antiquariaat worden alleen nieuwe boeken verkocht: boeken die al veel te lang lagen te verstoffen in de kasten van de Tribune, en restbestan-

den van uitgeverijen tegen gereduceerde prijzen. Kort gezegd: de ramsh.

Toen het aangrenzende pand van de Tribune vrijkwam vonden de mensen van de Tribune dat dit een kans uit honderden was: de winkel was allang uit zijn voegen gegroeid, alles was noodgedwongen onoverzichtelijk. De hoeveelheid slecht verkopende boeken werd steeds groter en de knoop was dan ook snel doorgehakt: het aangrenzende pand werd aangekocht. Het vergde heel wat vrijetijd om het pand zo op te knappen, zoals het er nu uit ziet. Vorig jaar kort voor Sinterklaas werd de Tribune II, in de vorm van een modern antiquariaat geopend. Het moderne antiquariaat is dan ook een afspiegeling van de Tribune. De vrouwenboeken en de politieke literatuur nemen een grote plaats in in het totaalbestand. "Dat klopt", zegt de verkoper, een uitkeringsgerechtigde vrijwilliger: "Robert-Jan Wesley, de eigenaar van de Tribune, regelt ook de inkoop van de boeken voor het moderne antiquariaat".

Het publiek dat naar het moderne antiquariaat gaat verschilt weinig van dat van de Tribune: "Iedereen komt hier binnen, echt een doorsnede van de bevolking: van bijstandsmoeder tot student, maar de studenten die hier boeken komen kopen vormen niet echt een grote groep. Waarschijnlijk is dit modern antiquariaat nog niet bekend genoeg". Om bezoekers ook eens wat anders te bieden dan cultuur in gedrukte vorm, is er achter de winkel een expositieruimte voor beeldende kunst: "Tot nu toe hebben daar alleen maar mensen geëxposeerd uit de directe vriendenkring, maar in de toekomst moeten hier ook buitenstaanders hun werk kunnen laten zien. Wij doen dit zonder er geld voor te vragen. En als er iemand is die iets wil kopen, dan bemiddelen we, ook gratis".

Judith Habets
André Cremer

Zes waarschuwingen bij het nieuwe stelsel van studiefinanciering

Studenten die samenwonen moeten oppassen: de verdiensten van de partner tellen voortaan mee.

De overgang van het oude studiefinancieringsstelsel naar het nieuwe stelsel van Deetman, stelt niet alleen de Centrale Directie voor Studiefinanciering voor grote problemen. Ook studenten die een beurs hebben en willen houden, moeten op hun tellen passen. In het onderstaande een opsomming van de belangrijkste haken en ogen die de overgang naar het nieuwe stelsel voor studenten met zich meebrengt. Met dank aan de studentendecanen.

Waarschuwing een

Het eerste advies dat de studentendecanen aan alle studenten willen geven en dat we hierbij graag doorgeven, luidt: vraag die beurs altijd aan. Nee heb je, ja kun je krijgen. En sla ook niet al te hard aan het rekenen. Het stelsel is op zich wel duidelijk, maar de berekeningen die je moet maken om erachter te komen of iemand studiefinanciering krijgt en hoeveel, zijn soms zo ingewikkeld, dat het nauwelijks meer met de hand te doen is. De Centrale Directie heeft alle studentendecanen een apart soft-ware pakket beloofd, met behulp waarvan die berekeningen uitgevoerd kunnen worden.

Een bron van vergissingen is, dat de brochure die de Centrale Directie uitgegeven heeft niet op de haken en ogen ingaat die door de overgang van het ene stelsel naar het andere ontstaan.

Waarschuwing twee

De tweede waarschuwing die de decanen aan de studenten willen geven, is dat ze moeten gaan sparen. De uitkering die ze vanaf oktober krijgen, is namelijk een voorschot. Dat komt omdat de Centrale Directie in oktober nog niet in staat is de nieuwe berekeningen al helemaal door te voeren. In dat voorschot wordt echter geen rekening gehouden met de ouderlijke bijdrage. Vanaf het moment dat de Centrale Directie de computerprogramma's wel allemaal in orde heeft, en men verwacht dat dat in april '87 zal zijn, zal het bedrag dat de ouders geacht worden te betalen echter alsnog in rekening gebracht worden. Voor studenten met ouders die een inkomen hebben dat boven de bijdrage vrije voet zit, is het dus oppassen geblazen. Wanneer zij de uitkering die ze vanaf oktober krijgen geheel opsouperen, staat ze in april een onaangename verrassing te wachten. Voorzichtig zijn is dus het de vies, en vooral: zuinig zijn. Als dan in april de uitkering plots spectaculair verminderd blijkt, heb je nog wat. In de brochure die het CDS uitgegeven heeft, staat deze waarschuwing niet.

Overigens gaat het nieuwe stelsel inderdaad pas op 1 oktober in. Dat heeft weer niets met een achterstand van het CDS te maken, maar met een beleidsbeslissing: het betekent dat het nieuwe stelsel pas ingaat aan het eind van een kinderbijslagkwartaal. Studenten hoeven dus niet bang te zijn dat ze over de maanden juli, augustus en september geen kinderbijslag meer krijgen. Op dit punt gaan de twee stelsels naadloos in elkaar over. Over de maand september is het oude stelsel ook nog van toepassing. Dat houdt in dat ook het college- en inschrijvingsgeld in die maand nog volgens het oude systeem betaald

wordt, dat wil zeggen: in [e]fen keer voor het hele jaar. Iedereen dus die in september ook maar een gulden beurs krijgt volgens het oude stelsel, krijgt ook dit college- en inschrijvingsgeld nog.

Waarschuwing drie

De derde eigenaardigheid van het nieuwe stelsel is, dat het eigen inkomen van de student ook de basisbeurs kan aantasten. Dit is een regel, die nog maar tot weinig mensen is doorgedrongen en waaraan ook in de voorlichtingsbrochure geen aandacht wordt besteed. De regel lijkt ook enigszins in tegenspraak met het uitgangspunt van het stelsel, dat iedere studerende tussen de 18 en de 30 jaar recht heeft op de basisbeurs. Het is echter een misverstand om te denken dat men nu maar onbeperkt kan bijverdienen, zonder dat het recht op de basisbeurs aangetast wordt. Een extra reden voor oppassendheid is daarbij dat in het nieuwe stelsel ook de verdiensten van de partner meetellen. Advies van de decanen: win informatie in (bijvoorbeeld bij de decanen) wat er gebeurt als jezelf gaat verdienen en denk er goed over na op welke manier je je het best kunt laten uitbetalen.

In het algemeen geldt, dat studenten die samenwonen in de gevarenzone komen als ze per maand tussen de 1700 en de 2300 gulden verdienen: studenten zonder partner moeten vanaf f 800 oppassen. Waar de aantasting van de basisbeurs precies begint, is afhankelijk van de hoogte van de ouderlijke bijdrage. Een voordeel van het nieuwe systeem boven het oude is overigens dat de uitkeringen per maand berekend worden. Dat betekent dat alleen in die maanden waarin verdiend wordt kortingen toegepast worden.

Iemand die in februari pakweg f. 1000 verdient, wordt in die maand waarschijnlijk gekort op zijn basisbeurs, maar als hij in maart dan weer f 300 verdient, houdt de korting op. Er bestaat overigens wel een franchise van f 2400 per jaar. Pas wanneer de totale verdiensten boven dit bedrag uitkomen, worden de kortingsregels toegepast. Een student die vakantiewerk verricht en die daarbij niet meer verdient dan f 2400 wordt dus niet tegelijk in de vakantie uitkering gekort. Maar wie die f 2400 verdiend heeft, en dan nog doorwerkt, kan met bovenstaande perikelen te maken krijgen. Over samenwonende studenten is overigens nog wel meer te zeggen. Als één van beide studerende afstudeert en (hoera) een goedbetaalde baan krijgt, dan kan de ander dat in zijn of haar uitkering merken. Als de partner afstudeert en geen baan vindt, en dus in de RWW of een vergelijkbare uitkering rolt, zal op die uitkering alleen dat gedeelte van de studiefinancieringskosten van de nog studerende partner gekort worden, dat voor het levensonderhoud bedoeld is. Dit is één van de pluspunten van het nieuwe stelsel boven het oude. Nu wordt immers de hele beurs rücksichtloos afgetrokken, inclusief het geld dat voor college- en inschrijvingsgeld gegeven wordt en inclusief het geld waarvan studieboeken, studiereizen en dergelijke bekostigd moeten worden.

Nog een slotopmerking over de samenwonenden. Een student die samenwoont met een afhankelijke partner krijgt voor die partner een toeslag. Voor de goede orde: een afhankelijke partner is een partner met een kind, waarvoor kinderbijslag ontvangen wordt. Wij kunnen het ook niet helpen dat dat zo ge-

noemd wordt. Als deze afhankelijke partner nu gaat werken, dan vervalt die toeslag, als de verdiensten van de afhankelijke partner hoger zijn dan de toeslag. Dit jaar zal de toeslag f 751,50 bedragen. Als de afhankelijke partner f 751 verdient per maand, dan blijft de toeslag bestaan, als hij of zij met f 752 thuiskomt, is de toeslag weg. Het is maar een weet. En denk erom: ook dit staat niet in de voorlichtingsbrochure.

Waarschuwing vier

Wat gebeurt er nu met mensen die om een of andere reden in september niet in aanmerking komen voor een beurs? Dit kunnen bijvoorbeeld studenten zijn die de propedeuse niet op tijd gehaald hebben, en die pas in november bijvoorbeeld weten of ze door kunnen gaan. Deze mensen hebben dan verschrikkelijke pech. Die krijgen namelijk het college- en inschrijvingsgeld voor het studiejaar '86/'87 ook niet meer, omdat dat nu eenmaal bij de toelage volgens het oude systeem over september zit. Volgens de decanen is daar verder ook niets meer aan te doen. Men is dus gewaarschuwd: haal de propedeuse op tijd. Zorg dat je in september recht hebt op studiefinanciering, anders kom je in moeilijkheden met de financiering van het college- en inschrijvingsgeld.

Universitaire ambtenaren zijn op dit ogenblik wel aan het denken of voor deze categorie een soepele betalingsregeling mogelijk is, maar zelfs als dat lukt is dat hooguit een verzachting van de pijn. Ook Nederlandse studenten die uit het buitenland komen en die buitenlandse diploma's hebben, kunnen met deze moeilijkheid te maken krijgen, omdat eerst de waarde van hun di-

ploma's getoetst moet worden. In het algemeen geldt dat dit probleem voor alle vertraagde gevallen opdoemt, en men moet dus zijn uiterste best doen om niet tot deze categorie te gaan behoren.

Waarschuwing vijf

Wat gebeurt er met mensen die op 1 oktober 30 jaar of ouder zijn? Waarschuwing: denk niet dat je daardoor automatisch uit de studiefinancieringsboot valt. Voor deze mensen geldt dat ze zonder meer recht hebben op een uitkering volgens het nieuwe stelsel, als ze in september recht hebben op een uitkering volgens het oude stelsel.

Mensen die 1 oktober ouder zijn dan 30 en die in september geen recht hebben op studiefinanciering, hoeven echter ook in het geheel niet buiten de boot te vallen, als ze de studie maar begonnen zijn voordat ze dertig waren. Mensen die ouder zijn dan dertig en die willen omzwaaien moeten weten, dat ze met dat omzwaaien hun studietoelage verspelen. Wie wil omzwaaien moet dat dus voor zijn dertigste doen. Hetzelfde geldt voor studiestakers. Een jaartje ertussenuit kan, als je maar weer begint voor je dertig bent.

En wat gebeurt er met studerende die jonger zijn dan 18? Ook voor deze categorie geldt: heb je volgens het oude stelsel in september recht op studiefinanciering, dan heb je dat in het nieuwe stelsel in oktober ook. Overigens is er voor hele jonge studenten (de 17-jarige genie"en) geen waterdichte oplossing. Het enige wat daarover te zeggen valt, is dat de Kamer een hardheidsclausule in de wet heeft laten opnemen, die inhoudt dat beroep aangetekend kan worden tegen manifeste onbillijkheden die door het systeem veroorzaakt worden. Een zeventienjarige VWO-abituriënt kan daar wellicht gebruik van maken.

Waarschuwing zes

Er is een categorie mensen die in het oude stelsel geen kans maken op studiefinanciering, maar die nu zeker de papieren moeten invullen. En dat is de categorie waarvan de ouders een groot vermogen bezitten, maar een laag inkomen. Het denken valt hierbij aan boeren. Het bedrijfsvermogen van een boer draagt vaak snel een miljoen of meer, maar het inkomen per maand kan heel laag zijn. In het oude stelsel maakt een kind van die boer dan toch geen enkele kans op studiefinanciering, in het nieuwe heeft hij zonder meer recht op basisbeurs en eventueel aanvullende bedragen. En hiermee zitten we dan weer op waarschuwing één: denk nooit dat je geen recht hebt op studiefinanciering. Het nieuwe stelsel werkt heel anders dan je gewend bent. Vraag daarom altijd studiefinanciering aan.

Je ziet dan wel wat er gebeurt, en als je deze pagina in de voorlichtingsbrochure duwt en onthoudt dat de universiteit een team van goedingewerkte studentendecanen heeft, dan kan je weinig meer overkomen.

Hans Kuné/UP

Bureau Onderwijs FdG

Aan: Alle studenten Faculteit der Geneeskunde, jaar 1 t/m 4
Betreft: Start academisch jaar 1986/1987

Het Bureau Onderwijs FdG deelt hierbij mee dat het reguliere Curriculum voor het academisch jaar 1986/1987 start op 1 september 1986 (week 36)

Aan: Alle studenten Faculteit der Geneeskunde
Betreft: Vacature commissie Wetenschappelijke opleiding medische studenten (WOMS)

In de commissie WOMS bestaat een vacature voor één student-lid. De commissie heeft als taakgebied het uitwerken van wetenschappelijke aspecten van het medische curriculum in haar geheel, als wel deelgebieden daarvan.

Studenten die belangstelling hebben voor en/of ervaring hebben met dit aspect van het onderwijs worden verzocht te reageren.

Zij kunnen hun schriftelijke reacties vóór 15 mei 1986 indienen bij het Bureau Onderwijs FdG, secretariaat Onderwijscommissie.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij de voorzitter van de commissie WOMS, prof. dr. W. Albers Medische Informatica en Statistiek of bij de secretaris van de Onderwijscommissie, drs. B. Kolle, Bureau Onderwijs FdG.

Aan: Alle studenten geneeskunde jaar 2
Betreft: Blok 2.7: Gezondheid, gezondheidszorg en samenleving

De Faculteitsraad FdG heeft onlangs de opsplitsing van blok 2.7 goedgekeurd. Dit betekent dat 4 weken van blok 2.7 (sociale geneeskunde) in het academisch jaar 1985/1986 vallen op de resterende 2 weken van het blok (verwetenschappelijking) in het academisch jaar 1986/1987.

Het eerste deel van blok 2.7 eindigt op 3 juli 1986. De bloktoets zal plaatsvinden op 3 juli 1986 van 14.30 tot 16.30 uur.

Aan: Alle studenten geneeskunde
Betreft: Openingstijden Bureau Onderwijs voor informatie

Informatie over curriculum en stages (niet keuze-stages)
 Informatie wordt alleen verstrekt aan de

onderwijsinformatiebalie (kamer 0.25 van het Hoofdgebouw), dagelijks van 11.30 uur tot 12.30 uur. Dit geldt voor alle studenten.

Vijfde- en zesdejaars studenten die op bovenstaande tijd niet in de gelegenheid zijn, kunnen informatie vragen uitsluitend na telefonische afspraak, (toestel 433).

Informatie over stage-indelingen wordt uitsluitend telefonisch verstrekt, (toestel 433).

Informatie over keuze-onderwijs Inleveren van aanmeldings- en evaluatieformulieren is mogelijk bij de onderwijsinformatiebalie van 11.30 uur tot 12.30 uur.

Informatie over keuze-onderwijs wordt uitsluitend telefonisch verstrekt, (toestel 734) van 9.00 uur tot 12.30 uur.

Verder:

- wijzen wij op de brievenbus (naast de ingang van de informatiebalie) waarin alle post voor het Bureau Onderwijs kan worden gedeponneerd.
- Telefoonnummer van de onderwijsinformatiebalie: 160.

Oproep aan studenten Faculteit der Geneeskunde

Medewerking gevraagd studenten Faculteit der Geneeskunde aan de International Visitors Workshop "An Introduction to Problem-Based Learning".

- 2 jaars studenten: voor een demonstratie van een onderwijsgroep (voertaal engels) week 23-27 juni 1986.

- 5 jaars studenten: voor een panel discussion (voertaal engels) vrijdag 27 juni 1986.

Vergoeding: boekenbon t.w. van f 20,00.

Inlichtingen/aanmeldingen vóór 10 mei a.s. bij Willie Schipper, Faculteitsbureau FdG, Hoofdgebouw, tst. 242.

Rechtsgeleerdheid

* op 25 april bloktoets voor tweede-, en derde-, en vierdejaars studenten in Sporthal de Geusselt, Olympiaweg, met uitzondering van deelnemers aan de bloktoets Eigendom die afgenomen wordt in buurtcentrum de Bocckel, Roserije 410. Aanvang toets 13.30 uur.

De toets Internationale samenwerking wordt afgenomen op vrijdag 2 mei, kamer 1089 tuinvlucht, aanvang 14.00 uur.

* op 25 april bloktoets voor eerste-, en tweedejaars avondstudenten. Aanvang 19.00 uur.
 Eerstejaars studenten kantine hoofd-

gebouw Tongersestraat; tweedejaars studenten nrs. 10866 tot en met 25463 praktijkruimte Nieuwenhof; overige studenten Collegezaal Nieuwenhof.

* op 2 mei bloktoets onrechtmatig gedrag voor eerstejaars studenten in Sporthal de Geusselt, Olympiaweg. Aanvang 13.30 uur.

Roosterwijziging i.v.m. de toets hangen op de borden.

* woensdag 30 april, maandag 5 mei en donderdag 8 mei is de universiteit gesloten. Roosterwijzigingen hangen op de borden.

* de blokboeken tweede-, derde-, en vierdejaar kunnen worden afgehaald op donderdag 1 en vrijdag 2 mei van 10.00-11.00 uur.

* studeren in het buitenland.

Bekend is dat er nog al wat juridische studenten zijn die in het kader van hun afstudeerprogramma graag een tijd aan buitenlandse faculteiten zouden willen studeren of voor wie het volgen van postdoctoraal onderwijs aan een buitenlandse onderwijsinstelling na hun afstuderen een serieus punt van overweging vormt.

Hoewel deze mobiliteit en het opdoen van internationale ervaring alom wordt toegejuicht, wijst de praktijk uit dat veel van deze voornemens niet worden gerealiseerd. Vaak blijkt dat onbekendheid met procedures, termijnen waaraan moet worden voldaan, met mogelijkheden voor financiering, zowel bij de faculteit als bij de studenten er de oorzaak van is dat deze plannen niet verder komen dan het stadium van goede voornemens.

Op faculteitsnivo wordt er aan gewerkt om het inzicht te verkrijgen om studenten tijdig en volledig te informeren over de mogelijkheden om in het buitenland te gaan studeren zowel in de doctorale fase van de studie als postdoctoraal. D. Korff en C. Flinterman, medewerkers van de faculteit met de nodige buitenlandse ervaring zijn graag bereid met geïnteresseerde studenten over dit onderwerp van gedachte te wisselen. Daarvoor bestaat de gelegenheid op 23 april om 11.00 uur in de collegezaal.

* prof. Mr. B.V.A. Röling-prijs.
 Ook dit jaar zal naar alle waarschijnlijkheid de Rolingprijs (ad. f 1000,-) worden uitgereikt. De prijs wordt toegekend aan die student die de beste doctoraalscriptie heeft geschreven op het gebied van de universele vrede en internationale rechtvaardigheid. De scripties dienen voor 1 september 1986 te worden ingediend. Voor nadere informatie kan contact opgenomen worden met prof. mr. Th.C. van Boven of prof. mr. C. Flinterman. Het reglement hangt op de borden in de tuinvlucht.

Promoties

Op vrijdag 18 april 1986, om 14.00 uur, zal Drs. M.J.H.M. Herpers zijn proefschrift, getiteld "Intermediate filament expression in human neuro-ectodermal brain tumors" en stellingen verdedigen. Promotor: Prof. Dr. F.T. Bosman

Op vrijdag 25 april 1986, om 16.00 uur precies, zal Drs. R. Voorhoeve zijn proefschrift, getiteld "The diagnosis of deep venous thrombosis" en stellingen verdedigen. Promotor: Prof. Dr. J.M. Grep.

Op vrijdag 2 mei 1986, om 16.00 uur precies, zal Drs. B.M.C. Beckers haar proefschrift, getiteld "Persoonlijke vaardigheidstherapieën voor kankers" en stellingen verdedigen. Promotor: Prof. Dr. J.J.C.B. Bremer.

Inaugurale rede

Op vrijdag 18 april 1986, om 16.00 uur precies zal Dr. Ir. A. Hasman benoemd tot hoogleraar in de Faculteit der Geneeskunde en de Algemene Faculteit om onderwijs te geven in de Medische Informatica, dit ambt aanvaarden met het uitspreken van een rede in de Aula van de Rijksuniversiteit Limburg. De titel van de oratie is: "Naar een zekere toekomst?"

Humane Biologie
Proefpersonen gevraagd

In verband met een onderzoek in de periode van 15 mei tot 15 juli naar de warmte productie tijdens standaard activiteiten (lopen, fietsen) met behulp van een z.g. "ruimtevaartpak" worden vrijwilligers gevraagd die bereid zijn een aantal keren (max. 5x) gedurende een dag te verblijven in de respiratiekamer van het BMC.

In verband met de afmeting van de pulsen is de lengte van eventuele proefpersonen beperkt tot 1.70-1.85 m. Dagvergoeding bedraagt f 60,-. Nadere inlichtingen: Wim Saris, Capgroep Humane Biologie, BMC, tel 598.

boeken in heel linnen in leer met gouddruk in perkament
 maar ook stencils, proefschriften, e.d.
handboekbinderij arno lipsch
 hunnenweg 41
 6224 jp maastricht
 tel. 043-625889
 als u vakwerk op prijs stelt

DORNIER
Planungsberatung

In diesem Fachbereich beraten wir Ministerien und andere öffentliche Institutionen auf Bundes- und Landesebene bei planerischen Aufgaben im Gesundheitswesen.
 Die Tätigkeit dieser Arbeitsgruppe erstreckt sich auf die Gebiete

- Umwelt und Gesundheit,
- Krankheitsfrüherkennung,
- Qualität der medizinischen Versorgung,
- Bewertung von Programmen und medizintechnischen Großgeräten,
- Krankenhausberatung und -systemforschung,
- Leistungs- und Kostentransparenz sowie allgemeine Fragen der Kostendämpfung im Gesundheitswesen.

Zur Verstärkung dieser Arbeitsgruppe suchen wir einen qualifizierten **wissenschaftlichen Mitarbeiter**

vorzugsweise mit mathematisch-naturwissenschaftlicher Ausrichtung und möglichst mit Projekterfahrung im Bereich Gesundheitssystemforschung und Interesse an epidemiologischen und sozialmedizinischen Fragestellungen. Die Schwerpunkte der Tätigkeit sollen in den Bereichen

- Umwelt und Gesundheit
- Krankheitsfrüherkennung

liegen. Deshalb erwarten wir Erfahrungen in der Anwendung quantitativer Methoden der Epidemiologie, Kenntnisse komplexer statistischer Modelle und Erfahrung im Umgang mit statistischer Software.

Wenn Sie diese Aufgabe reizt und Sie in einem technologisch breitgefächerten Unternehmen mit starkem Wachstum und guten Entwicklungsmöglichkeiten mitarbeiten wollen, senden Sie uns Ihre Bewerbung mit Qualifikationsnachweisen zu. Für die erste telefonische Kontaktaufnahme stehen wir Ihnen werktags in der Zeit von 17.00 - 18.00 Uhr unter der Rufnummer (07545) 83420 zur Verfügung.

Dornier System GmbH, Personalwesen, Postfach 1360, Friedrichshafen 1

Boekhandel Leiter-Nypels
 DE MAASTRICHTSE
 UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
 6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
 telex 56173 leiny nl.

N.S.V.R.L.

Workshop "Fascisme" (in de kliniek)
De N.S.V.R.L. organiseert op donderdag 24 april om 19.30 uur een workshop over Fascisme in de filmzaal van het Hoofgebouw.

Fascisme is een term voor iets waarvan je later spijt hebt dat je er niets van gezegd hebt. Met name maak je dit soort situaties vaker mee tijdens stages in de kliniek. Hebben wij dan toch een bepaalde gevoeligheid voor autoriteit die ons niet zint? Tijdens deze workshop willen we proberen ons hier iets bewuster van te worden om er daarna beter mee om te kunnen gaan. Dit willen we bereiken door heel actief als groep aan het werk te gaan d.m.v. testen, "spellen", film en discussie. Als begeleider van de avond hebben we Her Thelen (pedagoog, gespecialiseerd op dit gebied) uitgenodigd.

Wanneer jij ook zin hebt om op deze actieve manier wat meer met jezelf op dit gebied geconfronteerd te worden, dan kun je je aanmelden bij Ad Massuger postvakje 4MF of tel. (0)4495-2738. Door de hoge kosten van deze avond vragen we een bijdrage van f 2,00 voor niet leden f 5,00. Ben er snel bij want er zijn maar 20 plaatsen.

Op 22 april a.s. organiseert de NSVRL een lezing over Rampengeneeskunde. Er zal aandacht worden geschonken aan de hedendaagse organisatie van de rampenbestrijding op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Uiteraard zal daarnaast het thema vanuit een geneeskundige invalshoek bekeken worden.

De thematiek zal ongetwijfeld veel vragen oproepen en er wordt dan ook de mogelijkheid geboden met de sprekers in de vorm van een forumdiscussie van gedachten te wisselen.

Sprekers en tevens forumleden zullen zijn:
Dr. de Boer, directeur ziekenhuis "Leyenburg" in Den Haag, Dhr. Smeding, brandweercommandant Maastricht, Dhr. Jongen, hoofd van de A-kring BB Limburg, Dhr. Lemckert, hoofd van de afdeling Beleid en Gezondheidsaspecten van het ministerie van W.V.C., Dhr. Claessens, Rode Kruis Sittard, Dhr. van de Hoogenband, chirurg.

Datum: 22 april
Plaats: Aula Hoofgebouw RL
Tijd: 19.30 uur.

Conferentie gezondheidszorg

41e conferentie voor artsen, hun gezinnen en medische studenten in het conferentiecentrum "Hydepark" te Driebergen.

Thema: "Onze zorg voor de chronisch zieke thuis".

Tijd: Vrijdag 3 mei en zaterdag 4 mei. Aankomst 15.00 uur, vertrek 16.00 uur.

Sprekers:
- Prof. dr. F.J.A. Huygens, hoogleraar huisartsgeneeskunde verbonden aan het Nijmegen Huisartsen Instituut over: "De huisarts en de chronisch zieke thuis".
- Drs. B.T.M. van Hoey, stafmedewerker van de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging over: "De gezinszorg en de chronisch zieke thuis".
- Ds. J.C. Honig, geestelijk verzorger verbonden aan het verpleeghuis "Schakenbosch" over: "Pastorale begeleiding van de chronisch zieke".
- A.W.F. Rutgers, oud-zendingsarts over: "Ik heb geen mens om mij te dragen".

Er is een groeiend aantal chronisch zieken mede door de vergrijzing van de bevolking.

Aan de ene kant is het goed om zich zo

lang mogelijk thuis te handhaven waardoor zelfstandigheid en onafhankelijkheid wordt bevorderd, aan de andere kant is zorg nodig, mantelzorg en professionele hulp waardoor afhankelijkheid wordt bewerkt.

Op de conferentie zal geprobeerd worden een weg, de "Weg" te vinden tot die hulp en zorg die onze medemens werkelijk nodig heeft door de persoonlijke ontmoeting van onze naaste.

Inlichtingen: Pr. Beatrixlaan 2, 8091 AM Wezep, tel. 05207-1933, b.g.g. 1207.

Sta-op café

Sta-op (studie en Actiegroep ontwikkelingsamenwerking van de RL) organiseert op 21 april a.s. haar maandelijks sta-op café. Deze keer zullen Dhr. van Mourik en Dhr. Bierings iets vertellen over EG en IMF in hun verhouding tot ontwikkelingssamenwerking. Beide heren zijn verbonden aan de economische Faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg.

Plaats: CVOS, Cortenstraat 4, Maastricht.
Aanvang: 20.00 uur.

Dinsdag 22 april organiseert Sta-op een forum/discussie-avond over een eerste lijns gezondheidszorgproject in Colombia. Naast de praktijk van Primary Health Care, die hier belicht zal worden, is het een interessant gegeven dat dit project gefinancierd wordt met geld van Nederlandse Ontwikkelingsamenwerking. We hebben een redelijk aantal forumleden/inhoudskundige te gast: Ismael Lama, het Columbiaanse hoofd van dit project.

Frits Muller, zijn gastheer in Nederland en waarschijnlijk wel bekend door zijn publikaties over bevrijdende gezondheidszorg.

Jos Steenhuis, het Nederlands hoofd van het project.

Neeltje Mostard, adviseuse binnen dit project, momenteel werkzaam op de A.F.

Enige stageaires die dit project bezochten.

Ben je dus geïnteresseerd in de praktijk van Primary Health Care of van Nederlandse ontwikkelingssamenwerking, kom dan dinsdagavond 22-4 om 20.00 uur naar de filmzaal van het Hoofgebouw.

Ko-Beraad (op) Weg met de skillslabtoets 5e en 6e jaar?!

is het thema van het tweede deel van de Ko-Beraad avond.

Datum: vrijdag 2 mei a.s.
Tijd: 20.00 uur
Plaats: Koko-kroeg

Catharina Pijlsstichting

Ten behoeve van de activiteiten op het gebied van de Gezondheidswetenschappen kunnen aanvragen om financiële ondersteuning worden ingediend bij de Catharina Pijlsstichting.

De aanvragen dienen de volgende gegevens te bevatten:

1. Een omschrijving van de aard van de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd, met vermelding voorts van:
  - * tijd en plaats waarop deze activiteit zal plaatsvinden
  - * het belang van de activiteit voor betrokkene(n) dan wel voor faculteit of universiteit.
  - * het aantal personen dat deelneemt aan de activiteit
2. Een kostenberekening, waarbij tevens moet worden aangegeven:
  - (in geval van medewerkers)
  - * de reden waarom de capaciteitsgroep de kosten niet (volledig dan wel gedeeltelijk) kan dragen, c.q. wat de

eigen bijdrage van de capaciteitsgroep is.

* de bijdrage dient de aanvrager zelf voor zijn rekening te nemen.

* de instellingen of instanties waarvan eveneens voor dezelfde activiteit subsidie is of wordt aangevraagd, c.q. die reeds een bijdrage hebben toegevoegd.

3. Bankrekening- of postgironummer waarop, bij positieve beslissing, het toegekende bedrag kan worden overgemaakt.

Aanvragen moeten worden gericht aan het Bestuur van de Catharina Pijlsstichting en worden ingediend bij de secretaris van de Algemene Faculteit van de R.L. mr. H. van Heertum, die tevens secretaris is van de Raad van Advies welke het Stichtingsbestuur terzijde staat voor wat de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen betreft.

Aanvragen moeten worden ingediend vóór 1 juni 1986.

Secretarieel Overleg

Professional Secretaries Day is in Amerika een begrip, in Nederland vrijwel onbekend. Daarom willen wij aan deze dag ("gewijd" aan ons beroep) enige speciale aandacht schenken.

In het kader van deze "feestdag" hebben wij een excursie georganiseerd naar het Projectbureau van het Academisch Ziekenhuis te Randwijk.

Het ligt in onze bedoeling om op 23 april aanstaande te 16.15 uur te vertrekken vanaf het Hoofgebouw RL, aan de Tongersestraat. Als we met een grote groep zijn, gaan we per bus, zo niet, dan zijn we aangewezen op eigen vervoer.

Het leek ons leuk om deze dag af te sluiten met een etentje bij Pater Noster (op eigen kosten, maar wel tegen gereduceerd tarief). Degenen die hieraan mee willen doen kunnen contact opnemen met:

Renate Hovens, dienst AJZ, hoofgebouw RL.

VrouwenNetwerk

Het VrouwenNetwerk RL organiseert dit studiejaar nog twee thema-avonden, telkens op maandagavond van 20.00 uur tot 22.00 uur in de Praktikumruimte FdR, Nieuwenhof, Zwingelput 2.

12 mei Vrouwen - solliciteren m.m.v. Marie Louise Schreurs, organisatiepsychologe

9 juni Rechtspositie van vrouwen

Aansluitend wordt de huishoudelijke vergadering van het VrouwenNetwerk gehouden.

Alle vrouwen die belangstelling hebben zijn welkom.

Kontaktpersoon: Pauline Tomlow, Vrouwenstudies, tel. 888177/162 secr.

Dienst Studentenzaken Studentendekanaal

Voor informatie en het maken van afspraken zijn met ingang van 1 april 1986 voor (aspirant)studenten de studentendekanan telefonisch bereikbaar van maandag tot en met donderdag tussen 9.30 en 11.00 uur, tel. 043-887777.

Op dinsdag- en donderdagmiddag houden de studentendekanan open spreekuur (d.w.z. dat men zonder afspraak terecht kan) van 14.30-16.30 uur.

De studentendekanan zijn gehuisvest in het Gouvernement, Bouillonstr. 3, Maastricht.

NBBSS DE KUNST VAN REIZEN

HEERLEN: Dr. Poelsstraat 24
MAASTRICHT: Wycker Brugstraat 25

Telefonische informatie: 071-145757

Pythische Spelen

Nu de Pythische Spelen met rasse schreden naderbij komen, vraagt de organisatie zich af hoe zij in godsnaam dat hele circus van deze culturele olympiade draaiend moet gaan houden.

Voor de goede gang van zaken tijdens de 4 dagen verwachten wij ongeveer 100 mensen nodig te hebben, die bereid zijn ons de helpende hand toe te steken.

Hieronder volgt een beknopte opsomming van de werkzaamheden. Heb je interesse om je steentje bij te dragen aan het welslagen van het festival, bel dan één van de volgende telefoonnummers: 888888 (sein 20) of 215418 (Koko-kroeg) Overigens hangt er in de Koko-kroeg een inschrijffijst.

- opvang en begeleiding van juryleden en genodigden
- schoonmaken
- toncelmeesters
- informatie verstrekken
- exposities opstellen
- geluid- en licht-techniek
- inrichting van het tentenkamp op Dousberg
- inrichting van de openingstent op de St. Pietersberg
- mensen die stand-by zijn voor onverwachte klusjes.

Ichthus Herdenkingsplein 40-45, nr. 9c23 Maastricht

Verboden Levenstekens

Op woensdag 23 april om 20.00 uur wordt in de Filmzaal van het RL Hoofgebouw een avond georganiseerd over levenstekens van de vervolgde christelijke kerk in Oost-Europa.

De christelijke kerk is niet meer zwak en onbetekenend, maar levend en krachtig. Een koerier van de interkerkelijke organisatie "Kruistochten" vertelt over bijbeltransporten en ontmoetingen met vervolgde christenen. En vertoont onder de titel "Verboden levenstekens" een

filmverslag over leven en lijden van de christelijke kerk in Rusland, Roemenië en Albanië. Iedereen is van harte welkom en de toegang is gratis. Deze avond wordt georganiseerd door Ichthus

Bureau Buitenland

Bij Bureau Buitenland is de volgende informatie te verkrijgen:

1. Studeren in het buitenland. Kleine handleiding waarin enkele wenken, antwoorden op veel voorkomende vragen en wat belangrijke adressen worden gegeven.
2. Financiën en studie in het buitenland. Informatie over globale kosten in het buitenland; mogelijke bronnen; wat is de beste aanpak?
3. Studeren in de Verenigde Staten. Hoe zit het Amerikaans hoger onderwijs in elkaar? Verschillen tussen universiteiten Het kiezen van een universiteit De toelatingsprocedure De financiële kant Andere mogelijkheden.
4. Student Guide to Japan Een brochure met alle essentiële informatie voor potentiële buitenlandse studenten.
5. Informatie over Stipendia Max-Planck-Gesellschaft De Max Planck promotiestipendia kunnen worden verleend aan jonge afgestudeerden, die een promotieonderzoek willen verrichten aan een Max-Planck Instituut. Naast het Stipendium, dat voorziet in de kosten van levensonderhoud, verschaft het betreffende instituut de onderzoeksfaciliteiten en researchbegeleiding die voor het onderzoek nodig zijn. De promotie kan echter in Nederland bij een promotor naar eigen keus plaatsvinden.

Ine Kuppen Bureau Buitenland kamer 223, toestel 309 Hoofgebouw.

Studentenvereniging KOKO

Culturele activiteiten bij studentenvereniging Koko

Gedurende de maand april organiseert de studentenvereniging Koko een filmcyclus. Op drie maandagavonden kunnen zowel leden als niet-leden genieten van films van absolute wereldklasse. Als thema voor de cyclus koos de culturele commissie de Italiaanse film. Nog altijd worden de filmproducten uit Italië beschouwd als de beste van Europa.

– maandag 14 april: Identificazione di una Donna van Michelangelo Antonioni met: Thomas Milián en Daniel Silverio.

– maandag 21 april: Regno di Napoli van Werner Schroeter met: Romeo Giro en Antonio Orlando.

– maandag 28 april: Passione d'Amore van Ettore Scola met: Valeria d'Obici en Renzo Arbore.

De films beginnen allen om 21.00 uur en de entree bedraagt f 2,50 voor leden en f 3,50 voor niet-leden. Plaats van handeling is de filmzaal van de Koko-kroeg, Hoogbrugstraat 1.

Een ander initiatief van de culturele commissie is de feministische avond. Henny de Boer zal een lezing geven over de geschiedenis van de vrouwenbeweging en de reacties hierop. Aansluitend zal een discussie plaatsvinden over in de lezing ter sprake gekomen onderwerpen. Overbodig te vermelden dat ook heren van harte welkom zijn en zelfs gewenst zijn.

Studentenvereniging Circumflex

zaterdag 19 april kanotrektocht in de Ardennen.

maandag 21 april 20.00 uur en 22.30 uur video: Blood Simple

dinsdag 22 april, woensdag 23 april en donderdag 24 april, 19.00 uur: mensa
zondag 27 april 10.00 uur: actieve leden-
dag.

maandag 28 april 20.00 uur en 22.30 uur video: Garp.

Tafelstraat 13

Open avonden

– dinsdag 22 april: "Logisch redeneren, kan(je)dat?"

Een workshop samen met de basisvoorziening wijsbegeerte van de "vijfde RL-fakulteit i.o.". Tussen de extremen van "objectieve" feiten en "subjectieve" meningen ligt een heel terrein van tussenposities waarover zeer wel "logisch" geargumenteed kan worden. Daarover gaat deze avond, die wordt ingeleid door wijsgeer Pieter Mostert. Gespreksleiding door pastor Geert van der Bom. Aanvang: 20.00 uur.

– dinsdag 29 april: Incest.

Gespreksavond in samenwerking met het Vrouwencentrum Maastricht. Uitgangspunt is de videofilm "What is wrong with Amelia?", een 90 minuten durende speelfilm over een gewoon Amerikaans gezin. Gespreksleiding door raadvrouw Maaik van Praag. Aanvang: 20.00 uur.

– dinsdag 6 mei: "Hitler is dood?"

Gesprek over fascisme en neo-fascisme, en of je daar nou zo zwaar aan moet tillen. Dat is ook het thema van de film "The Wave", die op een school in de V.S. speelt. Er blijkt een

rare "golf"-beweging te kunnen ontstaan. Gespreksleiding: Geert van der Bom en Maaik van Praag. Aanvang: 20.00 uur.

Viering

– zondag 27 april 19.00 uur Celdebroederskapel: Vrouwen IV, Maria van Magdala. Voorganger: ds. Fieke Klaver, Sittard.

Met deze viering wordt de serie over vrouwen in het Johannes-evangelie afgesloten. De positie van vrouwen in onze eigen samenleving blijkt niet zonder meer gelijk aan die, welke de auteur van het Johannes-evangelie schetst. In bepaalde opzichten is hij opvallend "vrouwvriendelijk" hetgeen ook weer blijkt uit het portret dat hij van Maria Magdalena en Jesus geeft: de centrale christelijke gedachte, dat er meer is dan onrecht, lijden en doodgaan, komt van haar. Dat is haar in het vervolg van de kerkgeschiedenis dan ook niet in dank afgenomen! Het "Evangelie volgens Maria van Magdala" is uit de canon van bijbelboeken geweerd. Het zal pas de musical "Jesus Christ Superstar" zijn die haar voor groot publiek rehabiliteert.

Varia

– op maandag 21 april om 20.00 uur leest de literatuurgroep "Eva" van Carry van Bruggen. Er is nog plaats.

– tot en met 1 mei blijven de foto's van de aktiedag "studentenvoorzieningen, hoezo luxe" te bezichtigen en te bestellen, op Tafelstraat.

– van 28 april tot 2 mei is in de Stadsacademie een tentoonstelling van ontwerpen en maquettes voor het Nationaal monument Mauthausen, het voormalige concentratiekamp in Oostenrijk. Het monument is ontworpen door de Maastrichtse beeldhouwer Appie Drielsma.

– op donderdag 8 mei is er in Den Bosch een manifestatie van open-katholiek Nederland, met sprekers als Schillebeeckx, Tine Halkes, Herman Verbeek, rabbijn Lilienthal en zuster Mariani Dimaranan uit de Filipijnen. Van 10.30 uur tot 18.00 uur in de Brabantshallen.

Lichamelijke Vorming en Sport

Nachttoernooi Volleybal

Er zijn een aantal wijzigingen met betrekking tot het nachttoernooi volleybal, te weten:

1. DE DATUM: in tegenstelling tot eerdere berichten wordt het nachttoernooi gehouden op 5 juni aanstaande, in plaats van 12 juni aanstaande.
2. DE TIJD: het nachttoernooi start direct na de finale van het intern zaalvoetbaltoernooi, en wel om 23.00 uur. Einde 05.00 uur, waarna gelegenheid tot ontbijt.

Tenniscursus Vijverdal

Voor deze cursus zijn geen plaatsen meer beschikbaar. De cursus start een week later dan oorspronkelijk is medegedeeld: maandag 14 april wordt maandag 21 april aanstaande, vrijdag 18 april wordt vrijdag 25 april aanstaande.

Recreatief Tennis Dousberg

Er kunnen via het buro L.V. & S. weer parkkaarten worden aangevraagd voor het rekreatief tennis in tenniscentrum Dousberg. Periode: 1 april tot 1 oktober

1986. Prijs f 125,- voor sportkaarthouders, (onbeperkt buiten tennissen).

Vanaf het moment dat de parkkaart is betaald voor 1986 kan men tevens tegen het laagste tarief binnenbanen huren, te weten: voor f 19,-, (na 25 april f 6,-). Inschrijven buro L.V. & S.

Steppen

De E.M.A.B. (Eerste Maastrichtse Autoped Bond) organiseert op zaterdag 19 april de St. Pieter-cross. De route is ongeveer 10 km. en heel erg mooi. Iedereen is van harte welkom. De start is om 15.00 uur vanaf de Koko-kroeg. Aanmelden om 14.00 uur. Je kunt je inschrijven op de lijsten die op verschillende lokaties van de universiteit hangen. De kosten zijn voor E.M.A.B.-leden f 3,50 en voor niet-leden f 5,50. Tevens is er de mogelijkheid om 's avonds van 'n heerlijke stepmaaltijd te genieten (5,00 p.p)

Mocht je geen step hebben en toch mee willen doen of meer informatie willen, neem dan contact op met een van de onderstaande personen.

Zaterdagochtend om 10.00 uur zal Roy Bock mensen helpen met 't repareren/lassen van hun stepje. Hiervoor moet je je vóór zaterdag aange-

meld hebben bij Karin Hohmann (tel. 214427).

Pink Party 19

De Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC, afdeling Zuid-Limburg organiseert alweer de 19e Pink Party. Dit feest is 19 april a.s. in de Dominicanerkerk te Maastricht, aanvang 19.30 uur - 3.00 uur.

Programma: Toneelstuk van theatergroep Panter, 20.00-21.30 uur.

Popgroep Blue Murder, 22.30 uur.

Tussen de activiteiten door zullen Pink Panther films gedraaid worden.

Iedereen is van harte welkom. Entree: f 7,- leden f 4,-.

Batavierenrace

In de nacht van vrijdag 25 op zaterdag 26 april 1986 zal voor de veertiende maal de z.g. "Batavierenrace" van start gaan.

De start vindt plaats op het universitair sportcentrum te Nijmegen op zaterdag 00.00 uur en de finish zal op

zaterdagmiddag omstreeks 16.45 uur zijn op de Campus van de Technische Hogeschool in Twente.

Meer informatie: Steve Huisman, B.v.d. Berghstraat 19, 6512 DD Nijmegen, tel. 080-221054.

NSK-Atletiek 1986

Zaterdag 17 mei organiseert de Wageningse Studenten Atletiekvereniging Tartlétos de Nederlandse Kampioenschappen op de baan. Deelneming staat open voor alle W.O en H.B.O. studenten. De gezelligheid is hierbij net zo belangrijk als de prestatie.

Dit evenement zal plaatsvinden op de kunststofbaan van het Nationale Sportcomplex "Papendal" te Arnhem.

Het programma omvat alle loopnummers t/m 5 km, alle werp- en springnummers, snelwandelen 3 km en de estafettes 4x100 en 4x400 m.

Voor meer informatie en inschrijven kan men terecht bij de plaatselijke OSSO of rechtstreeks bij WAV Tartlétos (08370-23255/17609).

De inschrijving sluit op 7 mei en het inschrijfgeld bedraagt f 2,50 per nummer.

Ik studeer economie, dus je hoeft mij niet te vertellen waar ik het beste voor mijn geldzaken terecht kan.

Ik ben bij de ABN.

Het ABN Studentepakket: een prima studentenrekening met een gunstige rente en een aan jouw situatie aangepaste verzekering. Zoals een ziektekostenverzekering (uit te breiden met een tandartskostenverzekering) of de combinatie van een aansprakelijkheids-, inboedel-, ongevallen- en reisverzekering. De premie betaal je per maand. Automatisch via je ABN Studentenrekening. Waarbij je ook cheques kunt aanvragen. Alle informatie krijg je bij ons kantoor:

ABN Bank

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 251978

'Ongeveer' twee eeuwen schouwburg

Onder de noemer "Moas en Treech in vuur en leech" viert Maastricht op 16 augustus de verjaardag van de stedelijke schouwburg met een groot volksfeest. Het festijn barst los op de Maas en wordt op het Onze Lieve Vrouwe Plein voortgezet. De feestelijkheden draaien om de figuur van gouverneur Frederik, prins van Hessen-Cassel. De prins droeg het toneel een warm hart toe en mede door zijn toedoen kreeg Maastricht zijn huidige schouwburg. De 'manege schouwburg' aan de Jekerstraat werd vervangen en de prins koos de voormalige Jezuïetenkerk aan de Hondstraat/Bredestraat. Deze kerk werd grondig verbouwd en als stadstheater in gebruik genomen. Maar was dat werkelijk precies 200 jaar geleden?

Carnaval

De organisatie van 'Moas en Treech in vuur en leech', 'De Vief Köp', een vijftal personen met ervaring op het gebied van Maasfestijnen, liet zich het plan invallen om de huidige prins van Hessen-Cassel een groots onthaal te bezorgen. Vanaf het Oost-Maarländse grindgat zal het prinselijke jacht begeleid worden door een rijk versierde en fel verlichte vloot van ongeveer 150 boten. De Maasoevers worden onder meer met bengals vuur verlicht. De stoet wordt in fakkeloplocht vanaf de Maaspromenade, waar in afwachting van de prins en zijn gevolg het wachtende publiek een artiestenprogramma wordt voorgeschoteld, door de binnenstad geleid naar het Onze Lieve Vrouwe Plein. De deelnemers zullen allen gekleed gaan in historische kostuums en er zal ongetwijfeld veel muziek en drank aan te pas komen. Al met al doet het verdrag veel denken aan carnaval en eigenlijk hebben bijna alle Maastrichtse stadsfeesten hier iets van weg. Ook de verjaardag van de schouwburg wordt aangegrepen; een spektakelfeest met bekende ingrediënten, in dit geval neemt een vloot de functie van de optocht over, zeer herkenbaar en succes is verzekerd. Reken maar dat midden in de zomer een alternatief carnavalsfeest zeer welkom is voor de Maastrichtse middenstand en de

doorsnee stadsbewoner wil zich er best weer eens flink ingooien.

De tel kwijt?

In overleg met het Stadsarchief heeft de directie van de Stadsschouwburg 1986 aangewezen als het juiste jaar om het 200 jarig bestaan van de Bonbonnière -het Maastrichtse koosnaampje voor het theater- te vieren. Naslagwerken, onder meer 'Maastrichts Toneeleven' van Carel Bloemen en Maastrichts Silhouet deel 19, spreken van 27 november 1786 als de dag dat de raadsresolutie ter tafel kwam en de raad permissie verleende de Jezuïetenkerk te verbouwen tot theater. Een jaar na ondertekening van de te sluiten 'conventie' zou de verbouwing gereed moeten zijn. Deze werd pas een jaar later ondertekend en uiteindelijk werd bij het begin van het nieuwe theaterseizoen in oktober 1789 het gebouw daadwerkelijk in gebruik genomen. Daarbij moet aangetekend worden dat het stadstheater voorname-lijk een zaak was van officieren en een selecte groep burgers.

Welke data liggen nu onder het vloerkleed geschoven? Het plan werd dus in '86 aan de raad gepresenteerd en pas drie jaar later werd het gebouw daadwerkelijk bespeeld. Wanneer kan men een verjaardag vieren? Telt het moment van bevruchting of de geboorte? De

geboorte lijkt bepalend te zijn, maar dat gaat in dit geval niet op.

Muziekhuis

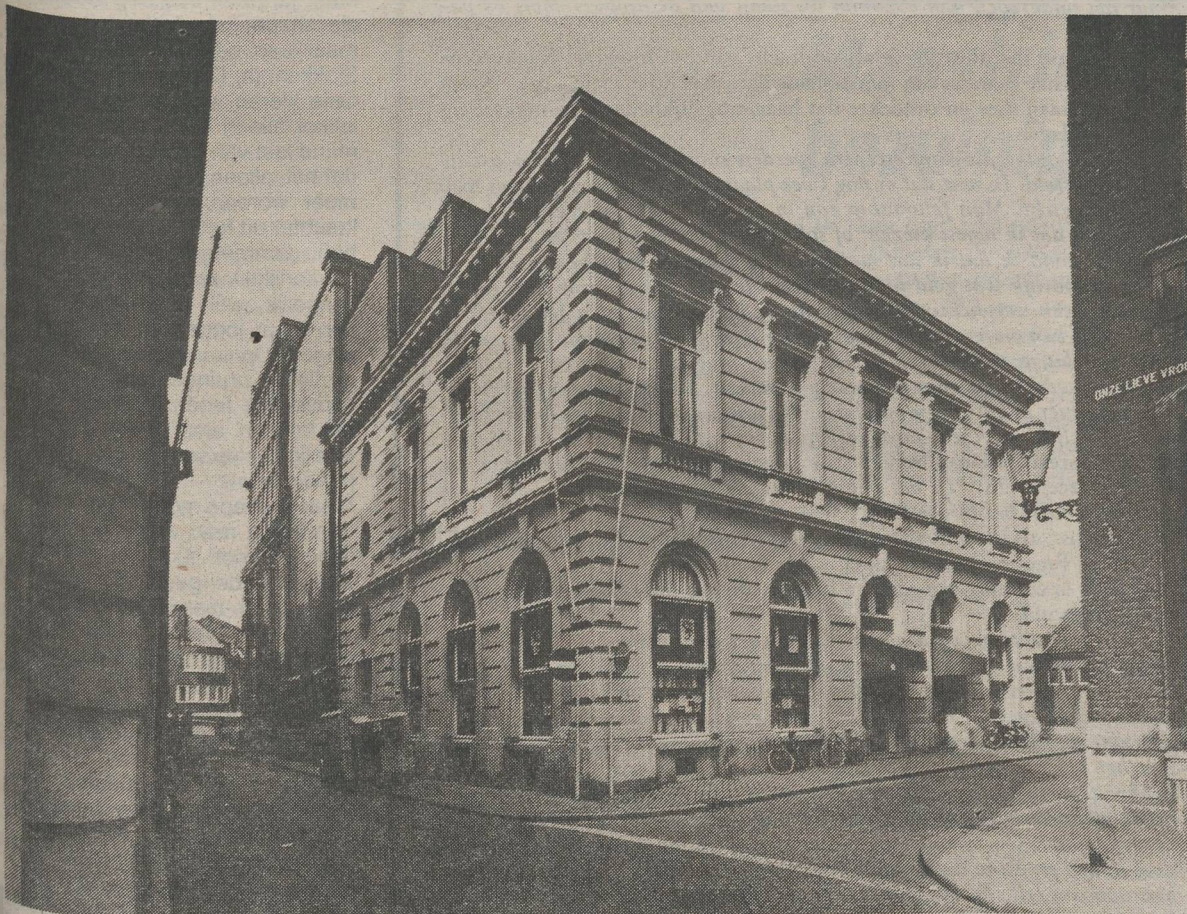
Omdat directeur Kersten van het Cultureel Centrum op vakantie was, leek het verstandig bij de directeur van het Stadsarchief te informeren. De heer Jenneskens heeft er niet zo'n moeite mee: "Wij hebben in goed overleg besloten om '86 als stichtingsjaar te kiezen en daar zijn gezien het raadsstuk goede gronden voor." De verbouw van het Generaalshuis op het Vrijthof tot Muziekhuis, dat alle taken van de Stadsschouwburg dient over te nemen, speelt een voorname rol. "Opportuun is het jaar 1986 en niet 1989, want misschien is er dan een Muziekhuis en is de schouwburg dicht. Het raadsbesluit is duidelijk; op het moment dat het Muziekhuis er is gaat de Stadsschouwburg dicht. Wij hebben ons ingedekt door te zeggen; doe het niet te laat en vier het nu er nog een schouwburg is. Wat gebruikelijk is of niet doet er niet toe. Er zijn mogelijkheden om het anders te doen en een van deze mogelijkheden hebben wij genomen".

Paul Pinxten

Eind dit jaar verschijnt er in de serie 'Maastricht Vierkant' een uitgave gewijd aan 200 jaar Maastrichts theaterleven.

De Stadsschouwburg, zoals Alexander Schaepekens hem in 1860 etste. Tot 1786 deed het gebouw dienst als kerk, maar het duurde nog tot 1789 voordat het als theater in gebruik genomen werd.

De Stadsschouwburg in zijn huidige toestand.

Het eetcafé van Maastricht

Grosch bier
Menu naar keuze
Dagschotel

Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 21.30 uur
Telefoon 043-210158

Agenda

Filmhuis

donderdag 17 april tot en met woensdag 23 april, 20.00 uur: Roma, F. Fellini.

donderdag 17 april tot en met zondag 20 april, 22.30 uur: Les enfants, M. Duras.

maandag 21 april tot en met woensdag 23 april, 22.30 uur: Nazarin, L. Bunuel.

donderdag 24 april tot en met zaterdag 26 april, 20.00 uur: Spanish earth en voorfilm Guernica. 22.00 uur: Las Bicicletas, J. Chavari.

zondag 27 april tot en met woensdag 30 april, 20.00 uur: Viva la muerte, F. Arrabal. 22.00 uur: El sur, V. Erice.

Stadsschouwburg Maastricht

Donderdag 17 april, 20.00 uur: 'Limbo 1' door De Twie (cabaret).

Vrijdag 18 en zaterdag 19 april, 23.00 uur in het Theatercafé: 'Es hängt in der Luft etwas...' door Pe-

tra van Veen en Paul Voncken (gratis).

Zondag 20 april, 16.00 uur: Redotteconcert met Ensemble Pasklaar (gratis).

Woensdag 23 april, 12.30 uur: Lunchpauzeconcert door studenten van het Conservatorium (gratis).

Woensdag 23 april, 20.00 uur in het Staargebouw: Rob de Nijs.

Woensdag 23, donderdag 24 en vrijdag 26 april, 20.00 uur: 'Ge-kooïd 3', trilogie van Herman Lutgerink door Toneelgroep M'46.

Vrijdag 25 en zaterdag 26 april, 23.00 uur: 'Toekomstmuziek' door Peter de Graaf en Miel Wijnen (gratis).

Diversen

Loudon Wainwright III en John Hiatt: 20 april, Schouwburg te Heerlen.

Tex & the Horseheads: 20 april, De Kapel, Kombi, Maastricht.

Suzanna Vega: 25 april, Staargebouw, Maastricht.

ROZ-studio: recente tekeningen van Yvonne Mostard uit Dieteren

"Yuphuro" uit Mozambique: zondag 20 april swingend optreden in Grote Zaal Missionair Centrum te Heerlen, 20.30 uur.

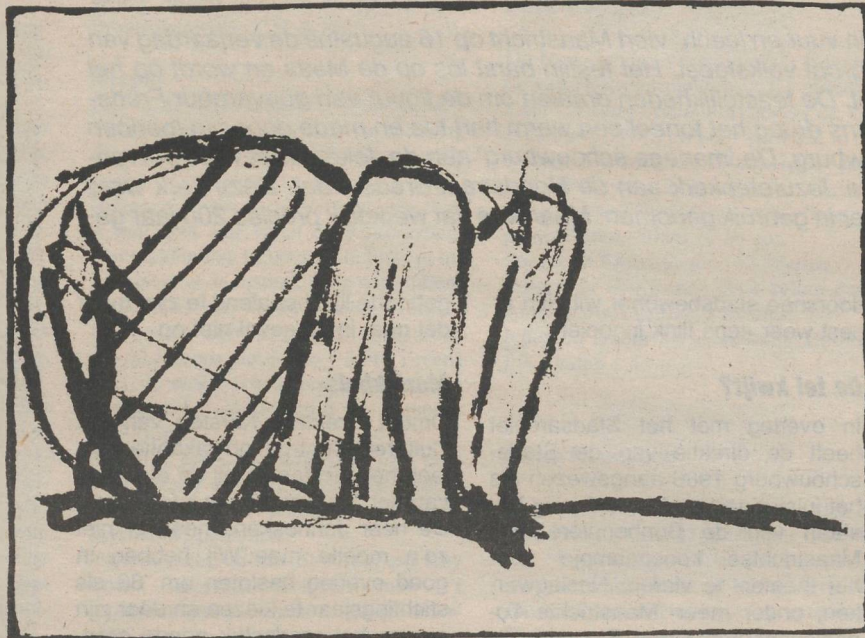
moreerom

Gouverneren in Playboy

Gouverneren is vooruitzien. Sjeng de Grote, Koning van Bourgondië, heeft zijn bestuurslaken op een eiland in Maas gezet. Bouwmeester Snelder kreeg de opdracht een waterpaleis te verzinnen dat niet lekte. Even leek het erop dat er een gat in de boeg ontdekt was, veroorzaakt door inslaande steekpenningen. Maar de nieuwe paleisdoofpot werkte meteen uitstekend. Op 22 april komt Koningin Van Buuren het optrekkende openen door haar eigen borstbeeld te onthullen. Je zult zien dat Playboy de foto's plaatst. Geheel onthulde mevrouw Van Buuren, gekiekt bij het gouverneren met S.K. uit Maastricht terwijl de eindelijk erkende hofnar Hermans T. een echt gedicht voorleest. Niet de tweede kamer, maar het kuise Gouvernement als poel des verderfs. Daarbij vergeleken is de blote tweede kamerkont van Lorette Welter natuurlijk eenvoudige soft kinderporno.

En toch is het een prachtig gebouw. Behalve de daken lijkt het wel een beetje te stammen uit de tijd dat Kurt Waldheim nog jong was. Een beetje waldheimisch toch? En nu maar hopen dat de Centruumpartij er niet mag vergaderen, anders vliegt de zaak nog in de fik. Geen paniek. Aan alles is gedacht. Het bluswater kabbelt al ongeduldig rondom het paleis.

Toon Hermaas

Evelyne de Leeuw

In vorm

Eventjes wat Engelse, of liever Amerikaanse, les. Uit alles blijkt dat we er een beetje uit zijn, dus moeten we er weer in komen:

Wat betekenen 'Jelly Belly', 'Thunder Thights', 'Bombing Bottoms' en 'Bubbling Breasts'?

Het betekent dat je uit vorm bent. Je 'shape' is waardeloos, bah, je bent een trage slijmbal, nicotine, cholesterol en caloriën consumerend menselijk nijlpaard, een slappe zwakkeling, mietje, domoor, lijf en leden niet respecterend, achache, en vitamine A tot en met F denk je (dom! dom! dom!) uit je dagelijks voedsel te kunnen verkrijgen (hahaha, 'ieder Amerikaans kind weet dat het meest vitaminerijke fruit plastic potje is!), en let niet op het calciumsupplement? Stomstomstom, want wij hier in Californië denken dat alle gezondheid uit het pillenflesje en de trimsalon komt, hoeven we dus niet zoveel gezond eten weg te werken.

Als je hier in de Golden State nog een Jelly Belly (kwabbelbuisje), Thunder Thights (donderdijen), Bombing Bottoms (bombillen) of Bubbling Breasts (bubbelende borsten) hebt, hou je dan maar ge-deisd. Je bevindt je namelijk in een bijzonder onaangename positie. Enerzijds kijkt de menigte sportfanaten zwaar op je neer: bah, wat een vieze vetzak. Na een benede emotionele problemen besluit je tenslotte maar om (zucht! in godsnaam!) aan aerobics te gaan doen. Daar vind je de anderzijds: eigenlijk kan je alleen maar aan aerobics doen als je al in shape bent! Want zoniet, dan pas je dus niet in die lekkere snelle glimmend-flitsende niemandalletjes en loop je voor gein in die aerobics-school. Bovendien gaat het er allemaal zó ontzettend ernstig aan toe (x seconden dit, y seconden dat, lachen is verboden) dat je het aerobics al snel voor gezien houdt.

Maar ja, je zit dus nog steeds met die shape, hé. Je besluit om dat maar een beetje te gaan rennen. Sjoeken, ja. Daar heb je geen speciale kleren voor nodig, en je kan lekker alleen het bos in; heeft niemand last van je. Al ras heb je door dat het 'alleen het bos in' uitgesteld moet worden totdat je die verkrachter uit het bos geschoot hebt. Jammergenoeg (?) vond die gevaarlijke vieze man dikzakken kennelijk wél appetijtelijk. En nu dan maar joggen op de begraafwegen. Opnieuw duikt het dilemma op: al die bruingebrande binken en vederlichte feeën kijken je aan, bij het inhalen, alsof je een twintigjarige takelige paarse etterbult op paa'dje bent!

Maar je shape móet beter, verdorie. Ten einde raad wend je je tot een 'fitness parlor'. O ja hoor, meent dat met steroïde gevulde spierbundels die je langs rijen roeimachines, gewichtshefmachines, buig- en strek machines, fietsmachines, renniet machines en 'draai-jezelf-in-een-dubbele-helix'-machine leidt: 'die shape krijgen we er wel weer in! Het tarief is \$ 200 per week, maar dat mag je ook wél zovaak als je wilt. Het is dan ook geen wonder dat de Golden Gate Bridge hier vlakbij de meest favoriete zelfmoord-lokatie ter wereld is.

Bericht uit Berkeley

Met de bul in de hand

Karin de Meij

"Ik denk, dat de meeste artsen niet weten, dat er zoiets als een coördinator psycho-sociale zorg bestaat. Ik wilde net met ze gaan kennismaken, toen de specialisten-staking begon. Maar ik ga ze beslist nog allemaal af". Dat zegt Karin van Dam-De Meij. Ze werkt bij het Integraal Kankercentrum Limburg in Maastricht als coördinator psycho-sociale zorg, voor een deel betaald door een fellowship sociale oncologie (beurs) van het Wilhelminafonds.

In 1980 begon ze haar studie Gezondheidswetenschappen. Haar studie-keuze werd vooral bepaald door ervaringen tijdens haar middelbare schooltijd. "Ik zat twee jaar in het buitenland op een internationale school. Die was nogal idealistisch: mensen van allerlei nationaliteiten bij elkaar brengen, begrip aankweken voor andere culturen en gewoontes. Naast het onderwijs was er een sociaal programma: bejaarden bezoeken, gehandicapten enzo. Daardoor merkte ik, dat mijn belangstelling lag op het sociale vlak. Vooral gericht op wat mensen met hun persoonlijke mogelijkheden voor hun naasten kunnen doen. Eigenlijk ging mijn voorkeur uit naar logopedie. Dat is een praktisch, sociaal beroep. Maar omdat ik in het buitenland zat, kon ik niet meedoen met de toelating voor de opleiding. Toen kreeg ik van thuis een folder toegestuurd over gezondheidswetenschappen en sociale geneeskunde. Wat daarin stond klonk goed, leek vooruitstrevend. Ik ben toen gaan studeren met het idee: ik begin hier vast aan, dan doe ik tenminste iets en kan later overstappen op logopedie. Eenmaal bezig, vond ik de studie zo boeiend, dat ik ze wilde afmaken. Je moest heel veel zelf doen en dat sprak me erg aan. Voor mezelf vond ik het werken in groepen ook erg belangrijk. Je leert samen te werken, je te uiten in een groep."

Karin koos als afstudeerrichting gezondheidsvoorlichting en -opvoeding, omdat dat te maken heeft met gedrag en communicatie. Als student-assistent werkte ze bij Hans Adriaanse. "Het was een beetje droog, maar je krijgt er wel kijk op welke onderzoeken gedaan worden, welke richtingen er zijn binnen de capaciteitsgroep. Als afronding van mijn studie heb ik een cursus 'Kinderverzorging thuis' van de Kruisverenigingen geëvalueerd. Dat was best zwaar, maar wel boeiend. Ik had heel direct te maken met wat mensen thuis met zieken kunnen doen."

"Een half jaar voor het afstuderen kreeg ik het benauwd. Zo iets van: o jee, de studie is veel te vlug gegaan. Als je dadelijk gaat werken, kun je je niet meer verdiepen."

Karin opteerde voor een fellowship van het Wilhelminafonds. Eerst waren die alleen bestemd voor de specialisatie van artsen. In 1984 begon men met sociale fellowships. Karin was de eerste, die daarvoor in aanmerking kwam. "Ik moest toen wel als een razende afstuderen. Dat ging eigenlijk wat te snel. Ik was tegelijk bezig met de laatste loodjes van de studie en de voorbereiding op het fellowship. Je moet namelijk zelf je programma maken, onder begeleiding van een mentor. Omdat ik weinig ervaring in het veld had, wilde ik graag beginnen in het landelijk voorlichtingscentrum van het kankerfonds in Amsterdam. Daarna heb ik een maand een verpleegstage in het ziekenhuis van de Vrije Universiteit gedaan. Je zou het misschien niet zeggen, maar er liggen enorm veel kankerpatiënten op 'gewone' afdelingen. Ik kwam daar in aanraking met allerlei facetten van de zorg voor kankerpatiënten."

"Tijdens de studie hier kreeg onderzoek te weinig aandacht. Als je die kant op wilt, heb je in elk geval bijscholing nodig. Ik wilde nagaan, wat er op het onderzoeksgebied gebeurde. Daarom ben ik na de stage tien maanden gaan werken bij het Instituut voor Arbeidsvraagstukken in Tilburg. Dat werkt aan sociaal wetenschappelijke onderzoeksprojecten, onder andere ook voor het kankerfonds. Ik onderzocht de sociale steun van familieleden aan patiënten. Ik deed een literatuurstudie en had gesprekken met patiënten en hun familie. Dat literatuuronderzoek had nut naar twee kanten: niet alleen voor mezelf, maar ook voor de mensen met wie ik sprak. Ik merkte wel, dat onderzoek niet echt iets voor mij is. Belangrijk is de toepassing in de praktijk. Dat ontbreekt volgens mij nog teveel. Het is na-

tuurlijk waar, dat hulpverleners niet verder kunnen, zonder onderzoek. Maar het onderzoek kan evenmin los staan van de hulpverleners en patiënten."

Het Tilburgse instituut kreeg als opdracht van het Integraal Kankercentrum Zuid het maken van een beleidsplan psycho-sociale zorg. Karin werkte daaraan mee en ontdekte dat haar mogelijkheden en interesse op dat gebied lagen.

"Binnen de integrale kankercentra werden coördinatoren psycho-sociale zorg aangesteld. Ik wist dat er nog twee plaatsen open waren. Je bent toch erg baangericht. Mijn fellowship zou in augustus 1986 aflopen. Ik kreeg het gevoel, dat ik moest kiezen: of solliciteren, of het fellowship afmaken. Eigenlijk vond ik dat ik dat laatste moest doen. Je leert heel veel en er wordt behoorlijk wat geld in je gestoken. Je hebt een enorme vrijheid en eigenlijk geen verplichtingen. Maar de bedoeling van zo'n fellowship is verdieping van onderzoek en kankerzorg door goed getrainde mensen. Ik vind niet dat je zo'n mogelijkheid zomaar mag laten schieten. Gelukkig kon ik en werken en mijn fellowship afmaken, als coördinator psycho-sociale zorg hier in het centrum. Dat werkt prima: je bent bezig in een functie en als fellow weet je waarop je je moet richten." Karin wijst op een mok op haar bureau, waarop bomen staan afgebeeld. Die kreeg ze cadeau van het kankercentrum: "In het begin is het als fellow weleens moeilijk om door de bomen het bos te zien."

Na augustus, als het fellowship is afgelopen, zit er misschien een mogelijkheid in de functie te verlengen en uit te breiden. Coördinator psycho-sociale zorg is een nog vrij nieuwe functie, die op uiteenlopende manieren wordt ingevuld.

"Er valt nog veel te coördineren. Er gebeurt veel, maar het is nog niet op elkaar afgestemd. Ik maak nu een inventarisatie van wat er in de regio gebeurt, niet alleen in de ziekenhuizen. Veel hulp speelt zich ook thuis af. De kennis, die ik vergaar moet niet ergens in een kast verdwijnen, maar actief gebruikt worden. Ik wil ook initiatieven stimuleren. Hulpverleners zien best het belang in van psycho-sociale zorg, hebben ook ideeën, maar ze hebben te weinig tijd er wat mee te doen. Wij moeten die ideeën en de kennis bij elkaar brengen en zorgen dat er ook iets mee gebeurt. Je moet steeds verder kijken. Geen eindeloze werkgroepen. Je moet jezelf een duidelijk doel stellen en als je dat bereikt hebt, je werk kunnen afsluiten. Dat geldt ook voor mezelf. Ik wil niet vast gaan zitten. Als ik een stuk heb opgebouwd, wil ik verder gaan, ook eventueel met ander werk."

Lucia Geurts